

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica Qvinqvagesimæ. De cæco illuminato à Christo D. post
colloquium de sua paßione habitum cum discipulis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

48

D O M I N I C A

Q V I N Q V A G E S I M Æ .

DE CÆCO ILLUMINATO A CHRISTO
DOMINO, POST COLLOQUIUM DE SUA
PASSIONE HABITUM CUM DISCIPULIS.

Domine ut videam. Luc. 8.

VERITAS PRACTICA.

Cæcutientibus in via perfectionis, lux perfecta Christus patiens.

RATIO EST, Quia cæcutientes in via perfectionis illi sunt, qui ignorant, aut qui se scire dissimulant, quid in triplici gradu vel statu perfectionis sit agendum.

Sed, hisignaris lux tam perfecta Christus est patiens, ut inde non modo illustrentur intellectu ad cognoscendum, sed etiam accendantur affectu ad volendum.

Ergo cæcutientibus in via perfectionis, lux perfecta Christus patiens: ac proinde tam diligenter unicuique considerandus est, quam vehementer velit non cæcutire, nec errare in via perfectionis.

I. PUNCTUM.

SSVMPSIT Iesus duodecim, & ait illis: Ecce ascendimus Ierosolymam, & consummabuntur omnia qua scripta sunt per Prophetas de filio hominis: tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagellabitur, & consuetur: & postquam flagellaverint, occident eum: & tertia die resurget. Et ipsi nihil horum intellexerunt, & erat verbum istud absconditum ab eis, & non intelligebant, qua dicebantur.

Factum est autem, cum appropinquaret Iericho, cæcus quidam sedebat secus viam mendicans. Vide quæ plura narrantur de hoc cæco illuminato à Christo Domino. Tum expende quam aptè duo ista concurrant: Colloquium

Christi de passione sua: & illuminatio Cæci sedentis in via. Sic enim apertè innuitur, quod habet proposita veritas, *Cæcutientibus in via perfectionis, lux perfecta Christus est patiens.* Quod certè est plurimà consideratione dignissimum; nam de triplici statu hominum seu de triplici gradu viæ, quæ spectatur in progressu perfectionis hic agitur; quandoquidem illi non aliter cæcutiunt in via perfectionis, quàm quod ignorant, aut se scire dissimulant, quid sibi sit agendum in unoquoque gradu.

Hic ergo primò quod sæpe alias audivisti, *S. 15. 2. 2.* ad mentem revoca, tres esse status hominum, *9. 24. 23.* qui ad perfectionem tendant, nempe Inchoantium, Proficientium, & Perfectorum: seu quod eodem recidit, triplicem esse perfectionis viam ac vitam, nempe Purgativam, Illuminativam, & Unitivam.

Deinde verò accuratè considera, quòd status Incipientium seu Via Purgativa in eo maxime sistat, ut grave peccati odium concipiatur, & ab eo se se purget integerrimè quisquis seridè velit incipere. Status autem Proficientium seu Vita illuminativa in eo sit, quòd proficiens virtutem sic æstimet, ut unicum suum bonum, quo ad summum bonum tendit, sitque totus in ea excolenda, de Virtute in Virtutem progrediendo per singulos vitæ actus. Status denique Perfectorum, seu Vita unitiva id exigat, ut nò modo spectetur, quid ex necessitate, vel obligatione sit agendum; sed ultra voluntariè, libenter, ultro, & ferventer quidquid perfectius & ex perfectioni motivo fieri potest, fiat cumulatè & constantè usque ad mortem. *Vt abundetis magis.* *1. Theff. 4.*

Quibus ita perpensis, jam illud facile est capere, quod prima Propositione dicitur, *Cæcutientes in via perfectionis illos esse, qui ignorant*

ignorant aut qui scire dissimulant, quid in unoquoque viae gradu sit agendum. Nesciunt videlicet aut minimè curant gravitatem peccati, sicut scire & curare oporteret Incipientes, & viam incedentes purgativam. Virtuti pretium non illud ponunt, quale agnoscunt ponendum Proficientes in via, quam terunt, illuminativa. Nec debitum denique Perfectioni studium adhibent, ut quæ sit vita unitiva, non capiunt. Hoc est cæcutire, hoc est ignorare eâ cæcitate & ignorantia, quam Scripturæ passim arguunt in iis præcipuè, qui se divino cultui mancipant; *Quis cæcus nisi servus meus? Quis cæcus nisi servus Domini? Qui videt multa, nonne custodies? AVDI popule stulte, qui non habes cor, qui habentes oculos non videtis; & aures, & non auditis. ET nescis, quia tu es cæcus & nudus.* Hæc est tua fortè duplicata cæcitas, cæcum esse, & nescire, nec clamare, *Domine ut videam.*

If. 42.
Itr. 5.
Apoc. 3.

II. P U N C T U M.

SED his ignaris lux tam perfecta Christus est patiens, ut inde non modò illustrentur intellectus ad cognoscendum, sed etiam accendantur affectus ad volendum.

Primò quidem pro vita purgativa, de gravitate peccati, quid sit cogitandum nullibi melius discas, quam in Christo patiente. Ecce enim vel pro uno mortali peccato in rigore justitiæ expiando, oportet unicum Dei filium, tam indigna pati! Propter scelus populi mei percussit eum. Agnosce, inquit sanctus Bernardus, quam gravia sint vulnera peccatorum, pro quibus necesse fuit Christum Dominum vulnerari! Sed quod magis stupendum, licet extrema sint illa, quæ passus est, longè se tamen magis pati queritur & deplorat ex uno solo peccato, quam ex suis quantumcumque atrocibus pœnis. Vide infra in die pasceves ubi hæc Veritas fusiissimè pertractatur, quæ in hæc modò pauca, sic posset contrahi. Certè cum in mortali corpore pateretur, libens volensq; pro patris gloria & nostra salute patiebatur: at modò cum per peccatum offenditur, simul ab uno peccatore omnia renovantur illi tormenta, quæ nullo modo potest velle. Simul proditur & negatur: simul conspuitur & alapis cæditur: simul accusatur & condemnatur: simul creaturæ comparatur & postponitur, simul illudicitur, crucifigitur & moritur.

Haynesvæ Pars 2.

Sanè moritur nobis, si à nostra anima separatur, L. de fuga inquit sanctus Ambrosius, & rursus Idem, seculi c. 2. ac sancti Augustinus & Bernardus, prout infra dicto loco referuntur, conformiter his memorandis Apostoli verbis: Rursum crucifigentes sibi metipsum Filium Dei, & ostentus habentes.

Atque hinc duplex ratio, cur de culpa magis doleat, quam de pœna: Primò, quia culpa est offensa Dei, Deum autem, qui ostenditur, magis amat Christus, quam suum corpus, quod lædebat. Deinde cum læderetur in corpore, se tantum lædi videbat ut hominem; si enim cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent: at peccato sic læditur, prout jam à peccatore cognoscitur, nempe Deus & Dominus gloriæ, quem toties sic offendit, ut dictum est, quoties peccat. O quoties his præsertim diebus, & quam dolendum!

SECUNDO, pro statu proficientium in virtute. Quid videbis in Christo patiente nisi virtutes? & ubinam illas apertius videbis, quam in Christo patiente? Percurre stationes universas, ubi dum pateretur, tantisper stetit, sive in orto, sive apud pontifices, sive coram Pilato & Herode, sive in Calvaria & in Crucce, sic ubique virtus relucet, ut nihil præter virtutem appareat. Nullæ illic divitiæ, nullæ facultates, nulli favores, nihil eorum planè, quæ suis mundus offert, aut quæ cupiditas naturalis desiderat, sed omnia potius illis opposita, plagæ, cruciatus, opprobria, in quibus constanter ferendis totus est, & in eo totæ virtutes. Hæc est supereminens magnitudo virtutis eius, hæc operatio potentia virtutis eius, de qua sanctus Apostolus.

Revolve etiam septem postrema eius Verba, & ex unoquoque prominentem intucere Virtutem contra unumquodque ex septem vitiis capitalibus. *Pater dimitte illis, nesciunt quid faciunt,* Mansuetudo est cōtra iram. *Hodie mecum eris in paradiso;* Charitas est contra invidiā. *Ecce filius tuus, ecce mater tua;* Illustrissima est Castitatis commendatio. *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* admiranda prorsus Humilitas. *Sitio,* singularis Tēperātia, *Consummatum est:* Perfecta diligentia, quæ est accidiæ opposita. Habentur infra per totam hebdomadam de his Virtutibus Meditationes integræ: satis hic fuerit delibasse, ut videas quanta sit cæcitas mundi, qui pro una vanitate aut voluptate Virtutes omnes prodigit

If. 13.
Str. 3. de
Nativit.

Ephes. 2.

digit : quantaque sit in Christo patiente, hujus cæcitatæ illuminatio, cum Christus omnia sua tradat pro una Virtute exercenda & docenda. Sicut sol lucet in virtute sua.

Apo. 1.

TERTIO denique pro statu Perfectorum ; expende, quod non quilibet Virtutum actus à Domino patiente exerceantur, sed perfectiores, sublimiores, & longè plures, quàm ad nostram salutem viderentur esse necessarii, ut esset copiosa redemptio, & ut esset exemplar luculentissimum Virtutis non confringendæ intra fines & terminos strictæ cujusdam obligationis, sed ultra & ulterius extendendæ, quantum se quidem offert Gratia: Nam alioquin, *declinantes in obligationes adducet Dominus cum operantibus iniquitatem.*

Ps. 124.

Ephes. 3.

Hoc scilicet, quod vehementius orabat Apostolus, ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo & longitudo, & sublimitas & profundum : scire etiam supereminentem scientia Charitatem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei.

LATITUDO virtutis Christi patientis est, omne genus virtutum. LONGITUDO est continuatus & nunquam intermissus virtutis actus. SUBLIMITAS est pura Charitas seu obedientia Charitatis. PROFUNDUM est stupenda illa exinanitio, quæ se vult peccatorem & tanquam omnium peccatorum rerum exhibet pro peccatis immolandum. Possétne aliquid amplius ad perfectionis intelligentiam & amorem ejus excitandum desiderari? *Quid est, quod debuit ultra facere, & non fecit? Quid verò est, quod tu debuisti, & feceris?*

H. 5.

III. PUNCTUM.

CÆCVITIBVS igitur in via perfectionis *Is. 42.* Lux perfecta Christus est patiens, cum sic unumquemque suo in statu illuminet & accendat, nullus ut jam ignorare possit, quid sit sibi præstandum, nec dubitare quin illud omni modo præstare teneatur. Sic per Prophetam ipse Dominus olim prædixerat : *Ducam cæcos in viam, quam nesciunt, & in semitis, quas ignoraverunt, ambulare faciam : ponam tenebras coram eis in lucem, & prava in recta : hæc verba feci eis, & non dereliqui eos.* Sed pavendum, quod sequitur : *Conversi sunt retrorsum.* Neque plura his addantur, sed hæc ferè cogita, tibi que toties retrorsum converso applica, & in viam lucis sic redi, ne retrò unquam respicias. *Ut filij lucis ambulate : fructus enim lucis est in omni bonitate & justitia, & veritate : probantes, quid sit beneplacitum Deo : & nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, magis autem arguite.*

Ephes. 5.

Quod si te satis illuminatum putas : *Vide ne lumen, quod in te est, tenebræ sint : Et ne ex illis sis, quibus aiebat Dominus : si cæci essetis, non haberetis peccatum. Nunc verò dicitis, quia videmus : peccatum vestrum manet.* Id est, ut interpretatur sanctus Augustinus. Si vos agnosceretis ignorantes, & vos à me doceri velletis, non haberetis peccatum infidelitatis, tunc in me facile crederetis : sed cum vos satis doctos ex lege & Prophetis arbitremini, neque à me putetis esse docendos, idcirco peccatum vestræ infidelitatis manet. & perseverat in vobis. Sic planè multis doctrina est occasio gravioris peccati ; vel dum non faciunt, quod sciunt ; vel dum se satis scire putant, cum se tamen ignorent.

Luc. 11.
Ioan. 9.

IN EADEM DOMINICA. SIVE IN SEQUENTIBVS FERIIS CONTRA IMPIETATEM TEMPORIS.

Gladium evaginaverunt peccatores, intenderunt arcum suum. Ps. 36:

VERITAS PRACTICA

Quibus armis impietas hoc tempore propugnatur, iisdem expugnatur.

VEL SIC

Quibus armis hoc tempore Pietas impugnetur, iisdem propugnatur.

RATIO EST, Quia triplex armorum genus est, quo pietas modo impugnetur : Nempe sic ferunt tempora : sic universim agit

agit mundus : sic videntur exigere prope ad-
ventantes esuriales ferie.

Sed hoc ipso triplici armorum genere, Pietas propugnatur.

Ergo quibus armis hoc tempore Pietas impugnatur, iisdem propugnatur. Quod certe est & plurima dignum consideratione, & opportuna praxi perutile.

I. PUNCTUM.

SICUT nullum justius est bellum, quam quo Supremus Aliquis rebellantes coe-
cet subditos, sic nulla est gloriosior pugna & victoria, quam quæ talem hostem, aut quemvis alium suis expugnat armis. *Fac Domine, ut gladio proprio eius superbia amputetur.* Sic Judith Deo, qui Supremus est omnium Dominus, quem Holofernes armis impetebat; sicque revera factum est, ut hic Dei hostis suo perierit gladio. Sic puer David in Domino, vel in Davide puero Dominus famosum illum Gygantem non alio confecit ense quam proprio. Ac cum iste puer, Rex factus est, & prælia Domini præliabatur, hoc vel maximè precabatur, ut Dei hostes suis expugnarentur armis. *Gladium, inquit, evaginaverunt peccatores: Gladius eorum intret in corda ipsorum.*

Hi nempe sunt conjurati contra Deum hostes, qui peccatis ipsum offendunt, tumque apertius gladium evaginant, quando liberius & impudentius peccant. Quemadmodum hoc solet fieri tempore, quando rationes sui peccati propalant, & ratione simul ac peccatis cum Deo certant. Hic est videlicet evaginatus peccatorum gladius: sed hic eorum gladius intret in corda ipsorum, id est, illo ipso armorum genere, aut illis ipsis rationibus quas in Deum conjiciunt, dejiciantur.

Certe posset Deus vel nullos habere hostes, vel statim, ut insurgunt, deprimere, quis hoc ignoret? posset peccatores, quo ipso peccant momento extirpare, protegere, & æternis ad-dicere supplicis? Quis contra obstitit? Sed quandoquidem illos tolerat, quandoquidem se ab eis impugnari patitur, quandoquidem ipse cum illis pugnam inire non derectat, nihil erat vel Deo gloriosius, vel peccatori utilius, quam ut suis peccator armis & ratio-

nibus revinceretur: *Iudicemur simul. Narra si Is. 49. quid habes, ut iustificeris. O Bonitatem ineffabilem: & tamen prædicandam!*

Hoc est, quod modò agitur. Hæc est veritas, quæ modò proponitur expendenda, si-
ve ut magis innotescat perveritas peccatoris, quæ tam perfractè & impiè rationes peccati sui audeat obtendere; si-ve ut clarius appareat Divina Bonitas, quæ eo usque se demittit ad impios, ut obtentas eorum rationes audire velit: si-ve ut denique facilius respiciant, cum viderint se suis ipsos expugnari armis & rationibus.

Age ergo, quid proponunt, quid effutunt, quid præ se ferunt rationis, qua se in peccatum liberius effertisse posse contendunt? *Eccè loquentur in ore suo, & gladius in labiis eorum:* *Eccè quod loquuntur, ecce quo gladium exacuunt & inferunt: NEMPE sic obtinuerunt tempora, sic Mundus agit universus, sic videntur exigere, quæ propediem expectantur, graviora ieiunia.*

Hoc est scilicet triplex armorum genus, quo impietas pietatem impetit; *Dentes eorum arma & sagitta, & lingua eorum gladius acutus;* Triplex acies, quam Dæmon modo instruit. Sicut olim tres Chaldæorum turmas contra Jobum, ut in Deum ipse acrius & vehementius pugnet. Hoc omne tempus est in tres suas divinum differentias, quo se peccator tueri vellet suo in peccato. Præteritum nempe profert, cum ait, sic obtinuerunt tempora: Præiens producit, cum sic mundus agere dicitur universus ac denique Futurum advocat, cum futuri ieiunii gravitatem causatur.

Hæ sunt adinventiones perveritatis humanæ, de quibus Scripturæ passim universæ. *Non dimiserunt adinventiones suas & viam durissimam, per quam ambulare consueverunt. Da illis secundum opera eorum & secundum nequitiam adinventionum ipsorum. ET irritaverunt eum in adinventionibus suis, & multiplicata est in eis ruina.*

Ingemisce ad hæc: & suspira cum Davide usque quò peccatores gloriabuntur? *Effabuntur, & loquentur iniquitatem, loquentur omnes, qui operantur iustitiam; nisi videlicet comprimatur, nisi obstruatur, nisi contradicatur.*

II. PUNCTUM.

SED hoc ipso triplici armorum genere *Pietas propugnatur*: his ipsis armis expugnatur impietas: his ipsis rationibus peccato potius resistendum est, quam cedendum.

Primo quidem ostendetur nullam esse in favorem peccati, rationem propositam: Deinde vero perpendetur, inde potius concludi Pietatem hoc tempore magis esse colendam.

Quod itaque primum emittitur, quia sic obtinuerunt tempora, verum id quidem, ratione facti, ut dicitur, sed falsum, ratione juris. Neque enim jus ullum ulli unquam tempori fuit, ut peccatum non esset malum, non esset veritum, non esset puniendum, de hoc enim nunc agimus, de hoc decertamus; dantur quidem à sapiente, sua cuique rei tempora; *Suis*, inquit, *spatiis transseunt universa*, *Tempus videndi, tempus fletu*, *Perge cum illo*, quantum velis, nullum ibi reperies tempus peccandi.

Eccles. 3.

Eccles. 15.

Deut. 4.

Tob. 4.

Prov. 23.

Hoc unum Scriptura excipit; *Nemini dedit spatium peccandi*. **DISCANT** timere me omni tempore. **CAVE** ne aliquando peccato consentias. **NON** amuletur cor tuum peccatores, sed in timore Domini esto tota die. Quid clarius aut aperitius? An putas contra Deum posse præscribi? An putas contra divina, posse prævalere humana? Ubi hæ voces, *nunquam* aut *semper*, divinitus enuntiantur: nihil humanitus contra pronuntiari potest.

Sunt affirmativa quædam præcepta, quæ non semper hoc sensu obligant, ut non quovis ea tempore & momento sint servanda, quia sunt suis astricta temporibus, sed quæ dicuntur *negativa*, sic omni sunt tempore observanda, ut nullum profus sit tempus, quo non debeant observari. *Fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, ebrietates, commestationes, & his similia, quæ prædico vobis, sicut prædixi, quoniam qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.*

Gal. 5.

Ephes. 5.

HOC scitote intelligentes, quod omnis fornicator aut immundus non habet hereditatem in regno Christi & Dei. *Nemo vos seducat in manibus verbis, fingendo videlicet tempus, quo hæc minus vetentur.*

Sicut enim nullo licet loco peccare: sic neque ullo tempore: sicut Deus ubique est, qui peccatum spectet & puniat, sic ille semper sanctus, qui semper peccatum oderit & inflectetur. *Deus enim illorum ovis iniquitatem.*

Judith 5.

Neque ab illa unquam ullus hominum dispensare quemquam potest, cum & ipse Deus non possit. Quæ quidem impotentia nõ est defectus potentia, sed potius summa Dei perfectio; ut qui tam sanctus & tam sanctè perfectus sit, ut non modò non possit peccare, sed nec peccato cõsentire. Nullum est enim peccatum, quod non sit inordinatio, nulla inordinatio, quæ non sit contra vel præter legem Dei, nihil potò præter Dei legem potest probare Deus, cum ipse sibi contradiceret; & qui malum veraret, malum approbaret, mali esset author & iudex, quo sacrilegio inquit sanctus Augustinus, *nihil detestabilius mihi occurrit*.

L. 1. de ordi.

Putabant Bethulicæ post quinque servatos obsidionis dies: Saul post septem, quibus expectavit Samuelem: Israelicæ post quadraginta, quibus Moses ab illis abfuit; putabant inquam illi, solutos se ea lege post elapsum tempus, quo se illa teneri credebant, sed malè illis cessit. *Stulte egisti, nec custodisti mandatum Dei tui, nequãquam regnum tuum ultra consurget*, ait Sauli Samuel. Velle sine de his peccatis nunquam confiteri, nunquam pœnitescere, nunquam ne in morte quidem meminisse? Nolles profectò, ne in peccato morereris, unde apparet, quàm ficta & simulata ratio, quæ à tempore petitur, & quam verè à Propheta dictum, *agnitio vultus eorum respondit eis*. Ex ipso vultu apparet, quàm aliter sentiant ac loquantur.

Judith 7.

1. Reg. 13.

Exodi 31.

1. Reg. 13.

Is. 3.

SED quia tamen ita prævalent tempora, ut hoc sibi assumant, quod non possunt. Esto sanè ut dicunt impii, hoc est presumptum tempus peccandi; sic fingitur; sic evulgatur; sic persuadetur: An idcirco nil timendum? an laxiores propterea sunt habenæ solvendæ cupiditati? ô quam longè erras, qui hoc putes? Nunquam magis sibi timendum quàm modò; nunquam major adhibenda est sui custodia, quam hoc periculoso tempore. Nam quò tempus est liberius, & proclivius ad peccatum inducendum, eò certè præsentius & evidentius est peccandi periculum: at quo evidentius apparet tale periculum, nonne oportet esse cautiorem & magis sollicitum ad illud evitandum? Nonne qui se manifestè exponit peccandi periculo, peccat; juxta illud Sapientis, *qui amat periculum, in illo peribit*; at nonne est se exponere periculo, se exponere periculoso tempori sine ullo metu, sine ulla cautione & tutela? sicut tempore pestis aut belli, qui se

se temerè morbo vel hostibus ingereret sine ullo præsidio, sine ullis armis, merito censeretur inconsultus & temerarius. Sic planè modò qui vivit sine metu, sine cautela, sine attentiori sui custodia, temeritatis aut negligentiae notam & poenas non effugiet.

Periclitamur quidem omni tempore, semperque versamur inter hostes, quibuscum nobis tam assidua est concertatio, ut vita ipsa dicatur militia & tentatio super terram. Sed tamen certa sunt quaedam tempora, quibus hostes sunt aciores, & militia sævior, unde & oportet esse magis instructum & paratum ab omnibus, prout crebro nos monent Scripturæ: *Fili conserva tempus, & de vita à malo. SAPIENS in omnibus metuet, & in diebus delictorum attendet.* Expende Verba. Sic & noster Apostolus. *Accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo.* Quid est, die malo nisi periculoso, nisi proclivi ad peccandum, quale tu ipse agnoscis esse hoc tempus: Tunc accipienda est armatura Dei, tunc induenda est armatura robustio; sic enim ille bis repetit; tanti refert hoc præceptum; sic galeam salutis vult assumi, lorica fidei, scutum & gladium spirituales, quo possimus stare incolumes & infracti, tantis obfessi periculis.

Eccl. 9. Alioquin certè quod moneret Sapiens, *sicut pisces hamo capiuntur, & aves laqueo: sic homines in tempore malo. INVOCAVI Dominum, aiebat Ecclesiasticus, exaudita est oratio mea, liberaisti me de perditione, & eripuisti me de tempore iniquo.* Quasi diceret, hoc inter accepta numero beneficia tanquam singulare & eximium, quod me iniqui temporis periculo liberaverit Dominus; & unicuique sum author, ut tum fideliter ipsum oret, quia protectio divina quaerenda est, & oratione quaerenda est.

Sic planè docent omnes Doctores, tam necessariam in quo vis periculo esse orationem, ut qui tum minimè oret, non minimè peccet, quia medium est divinitus ordinatū ad promerendum illud auxilium, quod est tali periculo magis opportunum. Ac propterea videtis hoc tempore publicas indici preces, quibus indulta, quæ vocant plenaria, conjunguntur, ut sic provocemur ad remedium periculi comparandum.

Certè quando nulla esset alia causa non omitterendæ pietatis, quam participatio bonorū spiritualium, quæ abundantius modò confertur, non esset negligenda occasio, sed cum

orationis & Sacrae Communionis proposita sit illa causa, quæ à periculo temporis petitur, non potest omitti talis Communio nisi remedium periculi omittatur. Extremis malis extrema sunt adhibenda remedia. Extremū malum est peccare impudenter, sicut peccatur hoc tempore. Extremum verò sive summum remedium, Sacra est Communio: tum, quia sic est institutum hoc Sacramentum, ut à peccatis mortalibus præservemur, sicut expressè habet Concilium Tridentinum: tum, quia sic est ab Ecclesia particulatim his diebus proposita ejus Communio, ut per eam singulariter hoc tempore protegamur à peccati periculis. Unde illud est valde considerandum, quod tamen hoc tempore, quia sic ab Ecclesia proponitur, cuius intentione & sine quidquid operemur, sortitur efficacius suum effectum.

Quamobrem ut concludamus hanc primam partem, apertè patet tantum abesse, ut ratione temporis solutiores simus in peccatum, quin potius ipsa conclamante Ecclesia, quæ tanquam Christi vox audiri debet hoc vel maxime tempore pietati vacemus, pericula caveamus, remedia conquiramus, & quantum saluti prospectum volumus, tantum Timori Altissimi demus locum.

SECUNDUM quod objiciebatur pro futurore & liberiore vita, *Mundus est univversus sic vivens.* Validam sanè ac potens motivum, quam se cunque in partem edat Mundus! quis enim non audeat agere, quod tam multi faciunt: Imò quis audeat non agere, quod pene omnes agunt? Et certè fateor cum sancto Augustino multos iude sua in improbitate roborati hoc tempore. sic enim ille scribit, *Si L. 6. Cui intueri vacat, qua faciant, qua ve patiantur. vit. Dei inveniet tam indecora honestis, tam indigna liberis, tam dissonantia sanis, ut nemo dubitaturus fuerit, furere eos, si cum paucioribus furerent; Sanitati patrocinium est insanientium turba.* Nō quod revera sit legitimum insaniam patrocinium, sed quod se illo tueantur insani, ut à sua se insaniam quoquo modo tutos præstent.

At verò ut manifestè videant, nullum esse in peccatis tale Mundi patrocinium, dicant ipsi, an purent mendacium, juramentum, detractionem, & similia quaedam peccata, minus esse re ipsa & corā Deo peccata, quia vulgaris sunt & cōmunia Mundo pene universo?

- An tu minus mentiris, aut mentiendo minus peccas, quia sic omnes vendendo vel emendo mentiuntur? An avaritiæ, fornicationis, aut gulæ vitium minus est vitium, quia multorum est & pene omnium? An tu putas ex numero vel qualitate peccantium detrahi aliquid ex peccati malitia, vel peccatoris pœna? Num legisti, quod ait Sapiens: *Non subtrahet personam cuiusquam Deus, nec verebitur magnitudinem cuiusquam, quoniam pusillum & magnum ipse facit? VNVM QVEMQVE, inquit, juxta vias suas iudicabo. VNVSQVE VISQVE nostrum pro se rationem reddet Deo. VNVSQVE VISQVE onus suum portabit. Refert unusquisque propria corporis, prout gessit sive bonum, sive malum. NE accipias personam, ut delinquas. Quorum Scripturæ Verborum hic unus sensus est, ne putes alienis peccatis tua excusari.*
- NULLA est itaque ratio, cur hoc tempore liberius pecces, quia sic libere Mundus peccat, imò est ratio cur non pecces, quia sic mundus peccat. Hæc est enim lata via perditionis, quam multi terunt, & quo plures in ea sunt, tanto magis via dignoscitur, & tantò magis fugienda designatur. Deinde, quo plures sunt, qui simul peccant, peccatum sæpe augetur, majori perpetratur audacia, mutuam sibi communicant omnes malitiam: ex singulorum peccato fit unum quoddam gravius, quo magis irritatur Deus ad pœnas inferendas. Sic ipse ad Prophetam: *Iniquitas domus Israel & Iuda, magna est nimis valde, & repleta est terra sanguinibus, id est peccatis, & civitas repleta est aversione: dixerunt enim, Id est, quasi dixissent, dereliquit Dominus terram & Dominus non videt. Igitur & meus non parceret oculus neque miserebor: viam eorum super caput eorum reddam. Unde & Sapiens: Non semines mala in sulcis iniustitiæ, & non metes ea in septuplum.*
- Deniq; tum potissimum suos probat Deus, cum inter multos peccantes, se à peccatis continent; cum inter Sodomitas Lothus est castus: Inter profanos Iob religiosus: Inter idololatrias fidelis Tobias senior: Inter murmurantes temperatus Caleb & Josue: unde cum aliquando Ierosolymis pene omnes effusus in peccata tuerent, missus est Vir, qui transiret per mediam civitatem & signaret Thau super frontes virorum gementium & dolentium, super cunctis abominationibus, qua fiebant in medio eius. Hoc est scilicet se probare fidelem servum,

tum servire magis Deo, quando minus ab aliis colitur.

Hæc est gratia tua ad amicum tuum, dicebat Abfalon Chusai, quæ putabat de seruisse partes patris sui Davidis tum exultantis: Quasi diceret, Itane te fidelè probas, ut in adversis amicum deferas? Hæc est gratia, quam reddis amicitia, quam reddis Amici meritis? Quid responderes Christo sic conquerenti?

REDITURUM te scilicet cum illo in amicitiam, ad proximè sequentes ferias, quæ jejuniis & pœnitentiæ consecrantur. Nunc verò quia molestiores instant illi dies, diluenda est liberiori gaudio molestia, & lautius excipienda sunt jejuniorum tempora. Hoc est nempe postremum, quod obijciunt, & quod suis peccatis obtendunt, qui hoc tempore liberiores sunt in peccando.

Sed nihil poterat dici absurdius, nihil iniquius, nihil magis alienum à lege.

Primo enim quid absurdius, quam se liberius illi vitio mancipare, cujus oppositam velis exercere virtutem? quid absurdius quam idcirco superbum esse, quia velis esse humilis: idcirco iracundum, quia te ad mansuetudinem paras; idcirco imperantem, ut sis postea sobrius? *Non est per temulentiam aditus ad jejunium, inquit sanctus Basilius, nec ad lususque scitiam iter per fraudem, nec ad sobrietatem per lasciviam, nec per malitiam ad Virtutem.*

Deinde quid iniquius & magis impium quam idcirco audacius Deum offendere, quia tempus instat expiandarum offensionum, quasi præteritæ non sufficerent, quasi per impudètiæ aut infirmitatē peccavi se parū esset, nisi ex mera malitia certoque studio peccata peccatis cumularemus? *Non est iste sermo, qui misericordiam provocet, sed potius qui iram excitet.*

Denique quid magis alienum & à lege & à fine instituti jejuniū, quam se ulterò peccatis implicare; quæ meliorem jejunii partem exhauriunt, & vim bonorum operum elidunt potentiorum. *Numquid tale est jejunium, quod Is. 58. elegi, dicit Dominus.*

O quam diversa sentiunt de jejunio Deus & peccator! Deus ait non placet mihi jejunium in peccato: Peccator verò, non placet mihi jejunium nisi in peccato. Deus ait, relinquendum peccatum, ut jejunes; Ego verò, inquit peccator, idcirco peccabo, ut jejunem. Deus ait, non aspiciam illud jejunium, quod peccato infectum est: Peccator contra, non suscipiam

piam aliud jejunium, nisi quod peccato sit infectum. Possentne contradictoria dici magis opposita? Possentne verò excusari apud Deum, quæ sic Deo cōtradidunt? Nonne hæc verior à proximis jejuniorum feriis peti debet cōclusio: In enstat tempus acceptabile, quo, si rectè affecti sumus, magna nobis comparanda salutis subministrantur media: sic nos igitur rectè affectos esse convenit: sic nos igitur his pervertis diebus cavere decet, ne pervertamur. Sic nobis igitur præcipuo cultu pietati vacandum est: Sic apte Sapiens. *Qui timent Dominum, inquirent, quæ beneplacita sunt ei, & qui diligunt eum, replebuntur lege illius. Qui timent Dominum, preparabunt corda sua, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas.* Itemque paulo post: *Sapiens cor & intelligibile abstinebit se à peccatis, & in operibus justitiæ successus habebit.*

III. P U N C T U M.

Quibus ergo armis hoc tempore pietas expugnatur, iisdem propugnatur: Et quibus rationibus Impii sibi persuadent liberiorè peccandi licentiã, iisdem non modo dissuadentur, sed contrã potius convincuntur & urgentur, ut majori cautione adhibita refrænent illam suam libertatem, quæ vel à Tempore, vel à Mundo, vel ab instantibus Jejuniis emendicatur. Nam si quid inde rectum, si quid sanũ, si quid rationabile deduci potest, totum pietati favet & militat. *De ore tuo te judicio, serve nequam,* Non est autem genus judicii ad condemnationem potentius, *Ex verbis tuis condemnaberis.* Unde & Daniel, cum adhuc esset puer, sic Susannam falso accusatam liberavit, cum ex utriusque Accusatoris responso convicit ipsum mendacii, *Rectè mentitus est in caput tuum.* Statimque populus in duos illos Iudices, qui se falsos præbuerant accusatores, insurrexit & lapidibus obruit: *Cōvicerat enim eos Daniel, ex ore suo falsum dixisse testimonium.* Quasi diceret Scriptura, non est mirum, quod de illis tam subitæ sint pœnæ sumptæ, nam nihil restat dubii, quando quis ex ore proprio convictus est. *Sic stultus caditur labiis. Sic qui mittit in altum lapidem, super caput eius cadet.* Id est, qui contra cœlum, contra Veritatem, contra pietatem ratione pugnare voluerit, sua secum ratione pugnat.

Atque hinc duo illa Sacra Proverbia, quæ

videntur sibi opponi, facillimè conciliantur, *Ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam, ne efficiaris ei similis. Responde stulto iuxta stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur.* Non est ita quippe respondendum, quasi assentiaris & adhæreas ejus dictis: Sed ita potius respondendum, ut & ipse suis revincatur sermonibus, & ad sanioerem mentem revocetur.

Hoc est autem, quod ad præxim his diebus nobis proponitur: *Ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam;* Cave assentiaris, cave putes aliquid culpæ quantumcunque levicularis, magis licere hoc tempore, quam quovis alio. *Responde stulto iuxta stultitiã suam:* quidquid audieris, quo in tua sibi libertate blandiri videatur impius, tu ne finas impune verbũ labi, cadatur labiis suis stultus, suo judicetur ore, suo perimatur gladio, suo ipse dicto revincatur impietatis & stultitiæ. Non est silendum, ubi silentio roboratur impietas: roboratur autem silentio, quando adumbratis in sui patrocinium rationibus nemo contradicit. Non est Christiani, non est tolerare incorreptam blasphemiam, Blasphemum verò est. Rationem peccato conjungere. Injuria est non modo rationis Divinæ, quasi erret vetando malum, sed & rationis humanæ, quasi peccato patrocinetur. Si ratio esset peccati, jam non esset peccatum, aut esse ratio desineret. Tanta est utriusque naturalis pugnantia, ut uno posito destruat alium necesse est. Nihil gloriosius peccato posset accidere, quam ut rationi jungeretur: Nihil ignominiosius Rationi posset contingere, quam si cum peccato conveniret. *Nec ratio, nec prudentia erunt apud in-feros, quo tu properas,* dicebat Sapiens: essent verò ibi & ratio & prudentia, si hic esset aliqua peccandi ratio. Cum enim omne prorsus peccatum illic puniatur, ratio esset, cur non puniretur, quia ratio fuerat, cur peccaretur. Ac proinde, ò impietatem, ò blasphemiam inauditam proinde sequeretur, iniquum fuisse Dei judicium, injustè damnatos esse peccatores, iniquum & injustum Deum, qui æterna puniat pœna, quod cum ratione & æquitate factũ est. sequeretur revocandã esse sententiam, appellandum in jus ipsum supremũ Judicem, & uno verbo nullas fore peccatorũ pœnas, quia nullus peccator est, qui rationem peccato suo non adumbret.

Hoc fateatur necesse est, qui se profiteretur peccato suo rationem adjungeret. Tanta verò

Eccl. 2.

Id. 3.

Luc. 19.

Matt. 12.

Dan. 13.

Prov. 10.

Eccl. 27.

Eccl. 9.

Sap. 5.

verò hæc est blasphemia, ut ne ipsi damnati, quorum est blasphemare vita, ne quidem au-
sint in hanc erumpere: sed quidquid gravius de
pœnis gemant & expostulent, tacentur ta-
men omnes & profitentur, se in malignitate
sua esse consumptos. Id est, se sua dignos pœna,
nullam sibi esse rationem contra Deum, ra-
tionem esse suæ pœnæ, quia nulla fuit ratio
suæ culpæ.

Eant nunc impii, quò sua feruntur libidi-
ne, suas in concupiscentias toti devoluantur,
si ratione & pietate non possunt retrahi, libe-
rum illis quidem est, qua libertate possunt
peccare: Sed ne dicant sibi esse liberum, qua
libertate nunquam licet peccare. Ne Chri-
stiani hoc tolerent quod ne profani proba-

rent. Non est satis modò, non est Christi ser-
vo satis, non peccare liberius; sed ne quis au-
deat, toto debet anisù contendere, tota de-
bet contentione prohibere. *Nolite communi-
care operibus infructuosis tenebrarum, magis au-
tem redarguite.* Quali diceret, non tantum nõ
est idem committendum, quod illi Tene-
briones audent, sed ne audeant, est anniten-
dum. Quod si verò impedire facta non possis,
at saltem quod tu potes, eorum dicta poten-
ter argue. Si, ne peccent, impediri nõ possunt,
impediantur peccando blasphemare, im-
pediantur dicere sibi modo id esse licitum. Cõ-
tra conelametur, contra contendatur; ne si
forte tu silueris, ille tuo silentio se innocen-
tem putet, & tu illius culpæ sis reus.

Ephes. 5.

ADIUNGENDA PRÆCEDENTI VERITAS PRACTICA: VEL SEORSIM, HIS DIEBUS PROPONENDA.

Nihil unquam Christiana Religio passa est
gravius quam quod à Christianis modò
patitur.

*RATIO EST, Quia nihil est gravius, quod passa
sit Religio Christiana, quam quod magis ver-
gebat ad animarum interitum.*

*Sed nihil unquam passa est, quod magis vergeret
ad animarum interitum, quam quod modo
patitur.*

*Ergo & nihil unquam passa est gravius. Ac pro-
inde merito indicuntur preces publica tan-
quam in publica calamitate ad divinum sub-
sidium postulandum, si ve universim, si ve par-
ticularim.*

I. P U N C T U M.

AD primam propositionem, cum sint
varia & prope innumera persecutionũ
genera, quæ Christiana Religio pene
semper sustinuit, tum verò triplex est magis
generale & commune, ad quod cetera omnia
referuntur. Primum est, cum ei restitit Mun-
dus, ne reciperetur, ne crederetur, ne prædicaretur.
*Præcipiendo præcipimus vobis, ne doceretis in
Nomine isto.* Hoc primum, quod est Religioni
oppositum, Ne divulgetur, ne dilateetur.

Act. 5.

Secundum est gravius, cum non modò nõ

permittitur Religio dilari, sed ejus etiã pro-
hibetur professio, minã intendantur omnibus
Christianis, bonorum publicatio, carcenæ,
carceres, exilia, verbera, scorpiones, equulei,
catasta; plumbata, rotæ; quidquid demum ad
terrorem & cruciatum corporis excogitari
possit, totum hoc pe. multos annos, per uni-
versum terrarum orbem, per potentissimos
quoque Principes impenditur: & esse Chri-
stianum, nihil est aliud, quam esse victimam
propediem immolandam. *Venit hora, ut om-
nis, qui interficit vos, arbitretur obsequium se
præstare Deo.* Gravis sanè vexatio.

Ionn. 16.

Sed gravior tamen in tertio quodam gene-
re, quo non corpora sed animæ sempiterno
morum interitu petebantur. Cum enim vi-
derent Imperatores infensissimi religionis ho-
stes ad eam non cedere tormentis Christianos,
ut potius roborarentur in dies: nec religionẽ
inde minus sed magis crescere, hoc excogita-
runt ad religionis perniciem, ut promissis &
blanditiis, pecunia & voluptatibus, gloria &
propositis magistratibus, Christianorum ani-
mos demulcerent. Sic de Juliano apostata
singulariter, Commentator librorum sancti
Augustini de Civitate Dei, non tam ferro in-
quit & armis agebant, quam blanditiis & do-
lis. Quo in persecutionis genere tria inerant
supra quodvis aliud gravissima:

Niceph. l.

10. c. 4.

L. 18. c. 5.

Primum,

Primum, quod licet morte obita perirent in terris Christiani, vivebant tamen in cælo: vitam non perdebant sed mutabant, meliore sui parte, quæ est anima, servabantur. At dum à fide deficiebant per voluptates, vivebant quidem in terris, sed moriebantur cælo, vivebant corpora, sed interibant animæ: quantaque est corporum & animarum differentia, tanto gravitatis & malignitatis intervallo, distabat ab aliis hæc persecutio, quæ animas perimebat.

Secundum est, quod tamen si metu pernarum deficerent aliqui, non tam multi tamen, quam per voluptates inescati, nec illorum defectio deficientibus ita erat perniciosa quàm illorum. Neque enim erat tam voluntaria, tam interna, tam vera defectio fidei, quæ per metum extorquebatur, quàm quæ ex voluptate & blanditiis eliciebatur. Peccabant illi quidem metu mortis quantumvis acerbissima, at certe non ita graviter, quam qui amore vitæ & blandioris vitæ se inescati sinebant. Nam præterquam quod hi à fide totum deficerent, dabant se etiam imputis voluptatibus, quibus implicari nunquam emergebant. Vix aliquos metus mortis terruerat & à corde fidem extorserat, quin paulo post ad se reversi, fidem revocarint, & respuerint. Vix unus ex his verò, qui blanditiis emollitus fuerit, ad meliorem mentem se receperit, sed pervicaci omnes animo sua in defectioe perierunt. Quod certè est ad perniciem gravissimum.

Tertium denique, defectio fidei, quæ metu ab invitis excidebat, non ita probro vertebatur religioni, quàm quæ sponte prodibat à deliciis. Quid enim vilius brevi voluptate? quid caducis istis rebus fragillius? Et tamen hæc præferre cælo! præferre Christo! ah probrum! ah perfidiam. *Secuti viam Balaam ex*

Num. 22. Balaam, qui doceat Balac mittere scandalum contra filium Israel, edere, & fornicari.
1. Pet. 2. Non filius Israel, edere, & fornicari.
Apor. 2.

II. PUNCTUM.

SED nihil unquam passa est Religio, quod magis vergeret ad hunc probrosam animarum interitum, quàm quod à Christianis modo patitur.

Quod antequam demonstretur, declarandum paucis est, quàm rectè, quidquid modo sibi libenter indulgent peccatores, nomen persecutionis Ecclesiæ seu Religionis Christianæ sibi attrahat. Primum enim sic omne il-

Hagnessve Paris 2.

lud appellatur, quod ad vitium quodcumque inducit, sive id metu, sive voluptate fiat. Sic enim aperte Apostolus ait, Ismaelem persecutum fuisse Isaacum, cum tamen in alio scripturæ loco talis persecutio ludus dicatur, ut jam alibi notatum est ex Genesi vigesimo primo, & ad Galatas quarto; nempe ludo isto procaz Ismael innocentem & reluctantem Isaacum pelliciebat in aliquod pravum vitium, quod est Apostolo teste, ac re ipsa persequi. Ac proinde cum modò Christiani sic pelliciantur ad vitium, cur nõ persecutionis tempus dicatur? Deinde verò, quia forte dices de fide & de Christo præsertim agi oportere, ubi de persecutionis nomine agitur, responderi facile potest, neque hoc deesse huic temporis libertati. Nam articulus fidei est Ecclesiæ esse sanctam, id est, nihil falsum, nihil iniquum profus & pravum docere. Hic autem articulus his diebus disceptatur, pervertitur, violatur. Fingunt videlicet sibi hoc tempore, nonnulla licere peccata, quæ nollent alias admittere, neque enim libenter peccant, quam quod laxiorem putent peccandi libertatem, quod qui credit, non credit sanctam esse Ecclesiæ, ac puram religionem Christianam, quæ si aliquo tempore peccatum permitteret, certè nec sancta nec pura esset.

Quod & Christo Domino non potest non esse injuriosum multis modis. Nam cum ipse sit Author Religionis, & Caput Ecclesiæ, si quid Religio non sanctum, non castum, non illa sum admitteret, redundaret in ejus Authorem & Caput, à quo regitur & docetur. Quid porro magis alienum à mente Christi quam peccatum in suo mystico corpore destrueret, suum naturale corpus destrui voluit, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiæ, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta & immaculata. Sed quomodo sancta & immaculata, si aliquod modò permittat peccatum? aut quomodo Christum & Ecclesiæ non impugnet, qui se modo peccare posse contendat, quod non auderet alias.

Addo, quod est præcipue observandum ad persecutionis nomen, quidquid hoc tempore sibi à quoquam indulgetur, certa quadam & peculiari ratione dici potest in odium Christi & Christianæ religionis sic indulgeri. Cur enim potius hoc tempore quàm alio? quia scilicet

H

scilicet

scilicet instant longiora jejunia, recurritque celebranda Memoria passi olim Christi, quæcum sint mæsta tempora, lugubria, & pavenda, solatium aliquod quaeritur, quo mitigetur asperitas illius venturi temporis. Nam si non esset passus Christus, aut si ejus recolendæ passioni non imminerent Sacratæ dies, cessaret ista peccandi licentia, nemo sibi modò largius indultum veller; Unus est Christus passus, propter quem quadragesimale jubetur jejunium, & propter quem bacchanales instituntur dies. Longè quidem diversus est finis & status utriusque temporis, sed tamen ex eodem fonte ac capite derivatur, quidquid modò proponitur laxius, & quidquid deinde arctius? Unde quàm aptè & congruenter persecutionis nomen huic competat. Tempori manifestè patet, restatque illud, ut demonstreretur, quantum in animarum perniciem atque interitum hæc persecutio saeviat, supra illas etiam omnes, quas olim passa est Christiana Religio.

TRIA sunt autem, quæ id evidenter manifestent, primum est, quod tanto certior & gravior sit animarum interitus, quãto est minus prævisus & agnitus, *Velut si avis festinet ad laqueum, & nescit, quod de periculo animæ illius agitur.* Sic se habent verò tempora hæc comparata præcis temporibus, ut quæ olim patebant & cernebantur pericula, nunc plane lateant & ignorentur. Quando Persecutor erat apertus religionis hostis, licet blandiretur, licet mira promitteret, quis ab eo tamen sibi non cavisset? Sed quando persecutor est Christianus, quando ipse est civis, ipse contubernalis, ipse amicus, ipse frater, quando hoc idem omnes agunt, quis sibi timeat? Sic itaque modò tanto plures & certius pereunt animæ, quanto minus certa patent pereundi pericula, *ut pisces capiuntur hâmo, sic homines in tempore malo.* Unde & Propheta Deo permittenti latens periculum sic aiebat: *Et facies, inquit, homines quasi pisces maris, & quasi reptile non habens principem. Totum in hâmo sublevaris, Nempe hostis, traxit illud in sagena sua, & congregavit in rete suam. Super hoc latabitur & exultabit. Propterea immolabit sagena sua, & sacrificabit reti suo, quia in ipsis inersa est pars eius, & cibus eius electus.* Quasi diceret, erit tempus quo se immergent in omnem homines voluptatem, & erunt quasi pisces maris: Dæmon verò quasi piscator, qui

totum, id est, universos illo viventes tempore in hâmo & sagena congregabit, tantique faciet illud tempus, quanti rem omnium desideratissimam, ut qui nihil avidius desideret, quàm animarum interitum.

Dices fortè, quidquid sit sive persecutionis sive periculi, paucorum dierum est malum, quod vel etiam proximè consequenti jejunio facillime diluitur & expiatur. Responderetur, & hac responsione secundum declaratur, quomaniifesta sit major æternæ salutis jactura, quàm putetur. Non est, ut putas peccator, non est paucorum ista dierum persecutio, nõ sunt unius aut alterius mensis pericula, sed totius vitæ; toto quo vivis tempore, vivunt hæc in te tempora; mutantur in te dies, tu nullis in diebus muratis; diversa sibi succedunt agendorum spatia, tu unus & idem hoc semper agis, quod modo agis. Revolue præteritos annos, fuitne unus, ex quo agnovisti tempus hoc, tempus esse libertatis, fuitne vel unus annus, quo non te huic permiseris tempore, non te præteritæ libertati tradideris? *Et Is. 36. eris sicut hodie sic & eras & multo amplius,* ut est in Propheta: sic ceteri consequentur annis; sic semper credes hoc peccare tempore, minus esse veritum quàm alio; quidquid confitearis & quantum cunque communices, manet illa in te semper hæresis, dicamne an infidelitas; an deceptio, an fascinatio, quod non aliter sit vivendum hoc tempore quàm vivitur. Quæ mens, quæ voluntas sic vivendi quamdiu manet in animo, tamdiu vivunt in te hæc tempora, tamdiu latet periculum, latet peccatum, latet interitus. *Colligata est iniquitas Ephraim, absconditum peccatum eius.* Quidquid videlicet hoc peccas tempore, colligatum est & involutum in ea voluntate, quæ in te manet ejusdem semper tenendi vitæ cursus, quem modò tenes. *Habituatio tua in medio dolis.* Dolus est & fraudulenta cogitatio, te posse aliter peccatum deponere, nisi deponatur voluntas non modo non peccandi, sed ne ipsius rei attingendæ; cui peccatum annexum est. Quæ voluntas cum vix aut ne vix deponatur, manet in illa semper velut in radice peccatum; idem, atque idem salutis periculi, animæque interitus. *O si cognovisses & tu! Luc. 11. Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis, quæ Sapiens olim prævidit: Frutex peccati radicebitur in illis, & non intelligitur.*

Tertiò denique, quia hæc dicuntur abscondita,

aita, quia non putantur ita esse periculosa, ut dicuntur, quia latent & ignorantur, vix ullus est, qui non sibi fingat, quod quantumcunque esset periculum & peccatum, non tamen ejus esset reus, quia nescit, quia non putat se peccare, non putat esse peccatum sic largius vivere; Quamobrem inde deducitur gravius esse periculum, ignorantia est affectata, quae certè nihil est perniciosius. Nam ex ignorantia te putas excusatum, & tamen non excusatur talis ignorantia, quia poteras & debebas scire ac credere, quod modo edoceri. Poteras quidem, quia idcirco publicè denuntiantur preces & Conciones, quibus id singulariter intelligatur; debebas verò, quia tua res vel maximè agitur, nec ullo unquam debito strictiori devincimur, quàm procurandæ salutis animæ. Ne ponas animæ tuæ scandalum, & à filiis tuis cave, & à domesticis tuis attende. In omni opere suo, crede ex fide animæ tuæ. Id est, Cave periclitari de anima, quam debes rebus omnibus & personis præferre. Quidquid excusabis, nullum erit, quia nihil à salutis cura & negotio potest excusare. Nonne anima plusquam esca? Noli propter escam destruere opus Dei.

Ecclesi. 32.

Rom. 14.

III. P U N C T U M.

Nihil ergo unquam Christiana Religio passa est gravius, quàm quod à Christianis modo patitur. Quia quod modò patitur, plurimum vergit ad sempiternum animarum interitum, quo quidem animarum interitu nihil gravius pati potest Religio, quando præteritum conjungitur, ut supra visum est, cum ipsius religionis ac Christi probrosa injuria, unde genus illud persecutionis emergit, quod specie quidem videtur mollius, sed seipso durius & acerbius.

Serm. 1. de lapsis.

Emersit novum genus eladis, aiebat sanctus Cyprianus, & quasi parum persecutionis procella saevierit, accessit ad cumulum sub titulo misericordiae malum fallens, & blanda perniciosa. Nempe dum Christiani metu poenarum lapsi, & resipiscentes facilius reciperebantur, nec nisi blandè & molliter cum illis ageretur, multi fidem deserebant spe illa sustentati, quod rursus nullo negotio revocarentur & admitterentur in certum fidelium: eratque novum eladis genus & nova persecutio, quæ quo blandiorem habebat faciem, magis erat de-

ploranda, videbaturque quasi cumulus aliarum omnium vexationum, quia videlicet magis exponebatur salus animæ, dum in spem veniæ & misericordiae sic facilius peccabatur.

At nonne hoc ipsum est, quod his peccatur diebus? nonne hoc ipsum sub titulo misericordiae malum est fallens, & blanda perniciosa? Nonne quia bonus & misericors fuit Dominus nos redimendo, nunc idcirco, ut diximus, geniales agimus dies? Nonne quia bonus est & misericors, patiendo toleranter, quæ agimus, minus timemus & peccamus audacius? Nonne quia bonus & misericors Deus, nos brevi poenitentes statim recipiet, minus propterea peccati damna metuimus? Hic est Titulus misericordiae, quo malum præsens fallit, & blanda perdit perniciosa. Hic est Titulus, quo peccandi licentia, vocatur honesta libertas: quo laxiores epulæ dicuntur mundi leges: quo luxus, ludus, & quidquid concupiscentiæ libeat, appellatur jus temporis; Hic est Titulus, quo virtus exulat: quo pietas inimica jucundæ societatis abigitur: quo timor peccati debilitas animi creditur: quo salutis monita sunt metis tormenta. Hoc titulo nihil modò peccatur: aut si quid peccatur, nihil punitur. Hoc denique Titulo, nunc Misericordiae cætera Divinitatis inscribuntur attributa, dicta & facta; Si justitiam, si potentiam, si præsentiam, si minas, si scripturas, si judicia, si quidquid demum de Deo dixeris ad continentem peccatorem; Unum proferet Titulum Misericordiae, quo te contra omnia tutum putabit.

Itanè verò ille Titulus, quo nullus est potentior ad putiores quosque concitandos affectus, sit ille Titulus, quo nostri depraventur appetitus? Suntne hi bone JESU fructus tuæ Crucis? Suntne hæ Bonitatis illius expectationes, quam moriens exhibuisti? Siccine bonum te esse oportebat, ut nos essemus mali? sic te nobis misericordem, ut in te atroces essemus? sic te nobis piæ, ut in te essemus impii? Tanta certè me terret hujus impietatis ignominia, ut nihil satis infame & pudendum cogitare possim, quod non subirem libens ad hanc reparandam injuriam Bonitati tuæ nunc illatam.

Quis mihi det, ut pro te moriar, Divina bonitas, quæ Deum meum pro me moti voluisti? quis mihi det feriale constrictum fune per-

universam trahi urbem, capite pedibusque nudum, facem præferre, qua cuncto spectante populo confitear, nimis esse injuriosam hanc nostram licentiam, qua sub *Titulo misericordiae*, libentius nobis indulgemus. Agnosco capitale crimen! agnosco supremæ majestatis læsæ injuriam! agnosco perduellionis humani nefas. Abjuro facinus, detestor audaciam, & contra quosvis impugnantes, profiteor hodie tali cultu semper nobis esse observandam Dei Bonitatem ac Misericordiam, ut sit duplicare peccatum, sub hoc peccare Titulo, & quo magis nobis pater Divina Bonitas, tanto minus peccate liceat, tanto magis peccantes oporteat arguere, & ne graviores pœnas luan, tantò Deum magis precari & placare.

Huic affinis est illa Veritas, quæ habetur Feria sexta Parasceves:

Gravius est Christo jam à peccato pati,

—————

HAC HEBDOMADÆ Veritates eruentur ex illa Oratione, quam Christus Dominus ad Patrem habuit, & quæ refertur Ioannis decimo septimo. Cumque illa Oratio variis abundet affectibus, sex præcipui seliguntur, qui frequentius occurrunt exercendi in meditatione Passionis Domini, sicque ad eos in sequentibus mysteriis facilius efformandos, cum gratia disponemur.

FERIA SECUNDA DE ZELO CLARIFICANDI Christi Domini.

AD HÆC PRIMA EIUS VERBA.

Pater, venis hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te. Ioan 17.

VERITAS PRACTICA.

Scientia sine Zelo, arma sine milite: Zelus sine scientia, miles sine armis.

SENSVS est, quod sicut arma sine milite, aut miles sine armis, nihil in bello efficiunt: ita scientia sine Zelo, aut Zelus sine scientia nihil contra hostes salutis, aut inimicos Christi profunt: ac proinde quàm necessarius est horum usus, tam necessariò simul jungi debent.

RATIO est, quia quando ad aliquem effectura

quam quodolim pro peccato est passus.

Aptè conveniunt Verba Evangelii: *Eccè ascendimus Ierosolymam*: Et quæ sequuntur, Uude in tres partes tota Christi passio dividitur, cuius quoddam compendium opportunè in hos dies traduci possit.

Videnda sunt etiam ex Indicibus, quæ alibi de Caritate Concupiscentiæ referuntur; & de defectu fidei, præsertim Dominicæ quæ in Albis dicitur, ubi hæc sancti Joannis leguntur verba, *Hæc est victoria, qua vincit mundum, fides nostra*, Et quæ inde formatur Veritas, hodierno Evangelio atque his diebus non incongrua.

Vide & in 3. parte, Feria sexta hebdomadæ 14. In 4. parte: Feria sexta, & Sabbato hebdomadæ 18. Feria 4. & sequentibus hebdom. 19. Feria 5. hebdom. 20. Feria 3. hebdom. 22. Feria 5. hebdom. 24.

duo sunt, ita necessaria, ut unum sine alio nihil efficiat, simul illa jungi debent tam necessariò, quàm verè talis effectus præcenditur.

Sed Christo Domino clarificando, Zelus & scientia sunt ita necessaria, ut unum sine alio nihil efficiat.

Ergo simul jungi debent, aut nihil ages pro Christo.

I. PUNCTUM.

MULTA hic fructuosè considerari possunt, ante ipsam propositæ Veritatis confu-

Trac. 104
in Ioan.

considerationem. Primum est, quod dicit sanctus Augustinus de universa hac Christi Domini oratione, *Ita se, inquit, Patri exhibere voluit precatorem, ut meminisset nostrum se esse doctorem: proinde eam, quam fecit orationem pro nobis, notam fecit & nobis, quoniam tanti Magistri non solum ad ipsos sermocinatio, sed etiam ipsius pro ipsis ad patrem oratio, discipulorum est edificatio: & si illorum, qui hac dicta audivant audire, profecto & nostra qui fueramus conscripta lecturi.*

Deinde verò contemplare, quo cultu, quâ reverentiâ cum internâ tum externâ Christus Dominus oraret Patrem. *Hæc locutus est IESVS, ait Evangelista, & sublevatis oculis in cælum, dixit: Pater, venit hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet Te.*

Tertiò perpende, quomodo passionē suam vocet clarificationem suam: nempe, ut dicit sanctus Hilarius, *Clarificat Pater desiciente jole, tremente terra, proclamante Centurione.*

Et verò etiam tot Christi patientis Virtutes eluceat, ut inde multum clarificari possit.

Quartò adverte diligenter quòd, si quam Christus petat clarificationem, nō aliter eam expetit, quam ut Patrem clarificet, quod est summae fidelitatis argumentum. Sic autem in ea ipsa filii passione Patres clarificatur, cum Divina ejus attributa, Bonitas, Misericordia, Sapientia, Justitia, & alia innotescunt. O qualis Justitia cum summa Bonitate conjuncta.

Denique sic persuasum habe, quod quantum de Christo bene mereri optas, tantum a te clarificandum oporteat, quibus omnino modis & personis ipsum notificare possis cōtra obsistentes quosque adversarios. Ad hoc autem tam eximium & tam divinum Opus operandum, Scientia & Zelus sunt ita necessaria, ut nisi utrumque adsit, nihil profus efficias. Atque hinc ratio & motivum efficax simul illa duo jungendi defumitur, quia quando ad unum effectum duo quædã sunt ita necessaria, ut unum quidem sine alio nihil efficiat, efficiant verò simul juncta, tunc simul illa jungi debent tam necessariò, quam verè & efficaciter talis effectus præterditur. Quod quidem in proposita similitudine armorum & militis tam clarè patet, ut nihil evidētius videatur. Quid enim Miles sine armis, aut arma sine milite: ac proinde si bellum est gerendum, nonne oportet militem armis esse instructum? sic planè de cæteris universum,

quæ mutuam à se exigunt operam, ut si quid videre velis, cum non possis sine lumine & oculis, nonne utrumque adhibes? si quid audire optas, cum nō aliter fieri possit quam per ionum & aurem, nonne alteri alterum jungis? Hinc illa sapiens Sapientis exprobratio in pigrum jacta. *Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo æstate, & non dabitur illi, quasi diceret, cum non aliter vitæ subsidia subministrantur à terra, quam dum excolitur & aratur; si quis terram non arat, non modò nihil sibi ad vitam colliget, sed neque ab aliis meretur quidquam accipere quod in te tam clara cæcutiat, & duo illa tam necessariò simul adjungenda neglexerit.*

Prov. 20.

O quàm multo plures sic æternæ vitæ sibi subsidia denegant, quam hujus temporalis & caducæ? vix ullus est, qui suū non colat agrū, & vix ullus est, qui suum excolat animum.

II. PUNCTUM.

*S*ed Christo Domino clarificando, Zelus & scientia sunt ita necessaria, ut unum sine alio nihil efficiat, simul autem juncta plurimum possint.

Nam prò quid eliciet scientia sine Zelo, cum sit hoc Zeli proprium scientiam acvere, excitare, & in medium producere, ut se ipsa prodat ad opus externum, quæ alioquin nō sic excitata lateret & otaretur. Hinc Sapiens semel & iterum, *sapientia absconsa & thesaurus invisus, quæ utilitas in utrisque? MELIOR est, qui celat insipientiam suam, quam homo, qui abscondit sapientiam suam.* ANGELI quoque, inquit sanctus Ambrosius, *sine Zelo nihil sunt, & substantia sua amittunt prerogativam, nisi eam Zeli ardore sustentent.* Tum paulò post, *Et quid miramur, si Angeli eū habent; Ipse Deus Pater ait, Zelans Zelabo Ierusalem Zelo magno. Quia Deus magnus, ideo & Zelus magnus est, & pro uniuscuiusque qualitate, ita & Zelus aut mediocris, aut magnus est. Zelo vindicatur Ierusalem, Zelo Ecclesia congregatur, Zelo fides acquiritur, Zelo prudentia possidetur. Dominus quoque, Iesus ait, Zelus domus tuæ comedit me. Et nonnullis interjectis, Zelus utilis in Sacerdote præcipuè, ne negligens ac remissus sit. Ac denique Zelum vocat Dei vitam, quasi diceret, Zeli ministerio Deum in illis vivere, quibus prædicatur.*

Eccles. 20.
& 41.

In Ps. 118.

Quòd verò etiam Zelo Scientia sit adjungenda, dupliciter intelligi potest; primò qui-

H 3

dormi

dem ut per scientiam intelligatur Discretio & Prudentia. Deinde verò etiam petita seu intelligentia eorum, quæ spectant ad cognitionem Domini Jesu. Quid enim doceas, quod ignores; aut quomodo fructuosè doceas, nisi prudenter discernas, quid, quibus, uti, quando? Quod præclare sanctus Gregorius in hæc verba Job, *Quis dedit gallo intelligentiam?* GALLO, inquit, intelligentia de super tribuitur, quia Doctorei veritatis Virtus discretionis, ut noverit quibus, quid, quando, vel quomodo inferat, divinitus ministratur. Non enim una eademq; cunctis exhortatio conv. nit, quia nec cunctos par morum qualitas astringit. Saepè enim aliis officium, qua aliis prosunt. Vide quæ plura profectur. Quem in sensum rectè etiam sanctus Bernardus, facillimè Zelo tuo spiritus illudet terroris, si scientiam negligas: nec habet callidus hostis machinamentum efficacius ad tollendam de corde dilectionem, quam si efficere possit, ut in ea incautè & non cum ratione ambuletur. Itemq; alibi, *Imporrabilis, ait, absque scientia est Zelus, ubi ergo vehemens amulatio, ibi maxime discretio est necessaria qua est ordinatio Charitatis. Semper quidem Zelus absque scientia minus efficax, minusque utilis invenitur, plerū que autè & perniciosus valde sentitur. Hoc est denique, quod Apostolus de Judæis dicebat, Emulationem quidem Dei habent, sed non sciendum scientiam. Non est hoc amulari Deum sed seipsum.*

III. PUNCTUM.

SIC ergo Scientia & Zelus coniungi debent ad clarificandum Dominum Iesum, ut nisi simul coniungas, nihil efficias. Sic defectu scientiæ

corrigitur ille, cui dicitur, *Quia tu scientiam repulisti, repellam te, ne facer dotio fungaris mihi.* Defectu autem Zeli arguuntur ij, quibus Apostolus, *Et vos inflati estis, & non magis lucrum habuistis, ut tollatur de medio vestrum, qui hoc opus fecit!* Ab utroque ve ò simul conjuncto præclare commendatur celebris ille Apostoli discipulus Apollo nomine, de quo sic in actis Apostolorum: *Hic erat edoctus viam Domini, & fervens spiritu loquebatur, & docebat diligenter ea, quæ sunt Iesu.* Expende accuratè quænam ea sint, quæ sunt Iesu: an illa probe teneas, an loquaris ferventer, & communices, quibus oporteret, seu ex officio, seu ex Charitate? Si quidem ita est, dic cum Apostolo, *Deo gratias, qui semper triumphat nos in Christo Iesu, & odorem notitiæ suæ manifestat per nos in omni loco, quia Christi bonus odor sumus Deo, in iis, quò salvi sunt; & in iis qui pereunt. Si verò deficiis, gemè cum Propheta: Væ mihi, quia tacui; accendatur velut ignis Zelus tuus. Frequenter illud repete, quod Christus Dominus conjunctimq; cum illo vehementer oblecta: Pater, venit hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te. Innotescat toti mundo, Scythiis & Barbaris, Cannadenis, & quibusvis gentibus, populis, linguis, & nationibus; Innova signa, & immuta mirabilia. Glorifica manum & brachium dextrum. Suscipia predicationes, quas locuti sunt Propheta priores: Sic quondam sapiens, à quo illud postremum audies. Eris eruditus in omnibus, & probabilis in conspectu omnium virorum.*

Vide in 1. parte, hanc inter alias, Veritatem.

Nemo minus sibi Christum servat, quam qui magis sibi soli servat.

FERIA TERTIA.

DE NOSTRA SUBIECTIONE

Sub potestate Christi. Ad hæc eius Verba.

Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne quod dedisti ei, det eis vitæ æternam. Ioa. 17.

VERITAS PRACTICA.

Quò magis Christo subicimur, eò magis erigimur.

RATIO EST, Quia eo magis erigimur, quo pro-

pius ad finem nostrum supernaturalè accedimus. Sed eò propius accedimus, quò Christo magis subicimur.

Ergo & eò magis erigimur. Et tamen non vis subijci.

I. PUN-

I P U N C T U M.

NON est dubium, quin Potestas Christi Domini, sit potestas divina, & proinde universalis, & quanta potest esse maxima & perfecta. Cogitari tamen hic potest certa quaedam potestas, quam sibi ut homini datam, ait à Patre, *ut omne, quod dedit ei, det ei vitam aeternam*; nempe potestas regendi animas, ad beatam illam vitam, & ducendi unamquamque ad finem suum supernaturalem; per media five gratias, quas illi ordinat & praescribit. Sic enim ut Redemptor & Salvator animarum de singulis particulatim disponit, sicut Architectus de lapidibus, quos parat & exequat ad aedificium. Sic sanctus Augustinus explicans illud Psalmistae, *Aedificans Ierusalem Dominus, dispersiones Israel congregabit. ILLO, inquit, sanguine collegit dispersiones Israel, collecti sunt dispersi, ut in manu artificis ad aedificium formarentur.*

Ps. 146.

Et verò Natura nostra depravata illi resistit potestati, resistendo gratis, quibus nos regit & dirigit ad gradum perfectionis, quod ipse nos destinavit; Neque id tantum in sensualibus, sed & etiam in spiritualibus nisi advertamus, divinae eius Directioni nos ipsos opponimus, quoties eius ductum non sequimur meditando, communicando, loquendo, aut quidvis aliud operando; sed potius impulsu quodam humano & particulari ad ea ferimur, vel ad eum modum illa tractandi, quem forte nolle, *Utsque quo non vis subijci mihi?*

Exod. 10.

Ad hanc Subjectionem promovendam opportuna est Veritas modò expendenda, quâ monemur nostram unicam perfectionem sic in ea subjectione consistere, ut quo magis Christo subijcitur, eo magis erigamur. Et ratio est manifesta ex ante dictis; nam eo magis erigimur, quo propius ad finem nostrum supernaturalem accedimus; Est enim Finis uniuscujusque rei, sua postrema perfectio, suum complementum, & quod postremum desiderare possit: unde Finis & Summum Bonum convertuntur, ut quod est summum bonum alicui sit ejus finis, & quod est finis, sit summum bonum. Sic etiam dicitur finis prima esse inter alias causas, quia scilicet eas movere ad agendum, & quidquid agunt, totum est propter finem, *quo sublato, ut ait sanctus*

11812
2410.

Thomas, *necesse est alias omnes subtrahi. Sic enim expressis ille verbis: Causarum ad invicem ordinarum si prima subtrahatur, necesse est alias subtrahi: prima autem est causa finalis.* 1. 2. q. 1. m. Atque hinc nobile est illud Effatum, quod *2. finis cognitio, vita humana est ordinatio.* si videlicet tanquam sagittarii, aliquid, quod spectemus, habeamus. Hinc tam multi praecipue de fine disputant, quem tamen pauci consequuntur; quia forte magis de fine disputant cognoscendo, quam assequendo.

1. 2. q. 1. m.
Ex 1 Eth. 2.

II P U N C T U M.

SED eo propius ad finem nostrum accedimus, quò magis Christo subijcitur.

Nam cum finis noster proximus & immediatus sit ille gradus perfectionis & gloriae, quò nos Dominus destinavit, cumque ad illum gradum non aliter provehamur, quam per gratiam, quâ nos ipse Christus eo ducit, atque ex consequenti per subjectionem, quâ illi gratiae reddimus; profectò hinc sequitur, quòd eo propius finem nostrum attingemus, quo magis Christo subijcitur. Nam illa est Christi subiectio seu gratia, cui subijcitur, quâ nos eo vehit, *sicut aquila non modo provocans pullos suos ad volandum, sed & eos portans & fovens in volatu.* Hoc est illud destinatum *Phil. 3. brachium superna vocationis Dei in Christo Iesu,* quod tantopere persequatur Apostolus. Hæc est operatio Christi, secundum quam certare se Idem testatur, dum ait, *ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu, in quo & laboro, certando secundum operationem eius, quam operatur in me, in virtute.* Hæc est *Coloss. 1. mensura regula, quâ mensus est nobis Deus; Hæc mensura donationis Christi, secundum quam unicuique nostrum data est gratia.* Hæc denique *Rom. 12. sobrietas, ad quam oportet sapere, ne sapiamus plusquam oportet sapere: Unicuique, inquit, sicut Deus divisi mensuram fidei, sicut enim in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent, ita multi unum corpus sumus in Christo; singuli autem alter alterius membra, habentes donationes secundum gratiam, quâ data est nobis differentes.* Vide quænam est tua singularis, quomodo te ei subicias vel resistas, & an tibi loquatur Apostolus: *In flatus sensu carnis tua non tenes caput ex quo totum corpore.* *Coloss. 2.*

Deut. 32.

Phil. 3.

Coloss. 1.

1. Cor. 10.

Rom. 12.

Coloss. 2.

III P U N C T U M.

III PUNCTUM.

HINC igitur patet, quod eo magis erigimur in virtutem, in perfectionem, in gratiam & gloriam, quo magis Christo subiciimur; Quia magis attingimus nostrum finem, in quo uno adepto tota nostra profectio & beatitudo consistit. Sic apertè sanctus Augustinus explicans, quomodo Christus Dominus ab Apostolo finis legis dicitur: Quoniam, inquit, quidquid agimus ad illum referimus, & cum ad eum pervenerimus, ultra, quod quaramus, non habebimus. Dicitur enim finis, qui consumit, & dicitur finis qui perficit. Aliter quippe intelligimus cum audimus, finita est cibus, qui manducabatur: & aliter intelligimus cum audimus, finita est vestis, qua texebatur. In utroque audimus, finitum est, sed cibus ut iam non esset: vestis ut perfecta esset. Finis ergo noster perfectio nostra esse debet, perfectio nostra Christus est: In illo enim perficimur, quia ipsius capitis membra sumus. Sic ad praxim egregie sanctus Paulinus Nolanus, Ergo, inquit, illum amemus, quem amare debitum est; illum osculemur, quem osculari castitas est; illi subiciamur, sub quo jacere, supra mundum stare est; propter illum deiciamur, cui cadere resurrectio est; illi commoriamur, in quo vita est. Utrumque etiam Apostolus videtur esse complexus his verbis, quibus & nos crelescere simul & subiici Christo, velut capiti membra nos admonet; Crescamus in illo, inquit, per omnia, qui est Christus, ex quo totum corpus com-

positum, & convexum per omnem iuncturam subordinationis, secundum operationem in mensuram uniuscuiusque membri, augmentum corporis facit in adificationem sui in Charitate. Quale monstrum & portentum, si membra corporis nolent regi à capite, seseque illi opponerent? Tale tu monstrum efficeris anime, si Christo repugnas. Veruntamen illi subiecta esto anima mea, quoniam ab ipso patientia mea. Quia ipse Deus meus, & salvator meus, adiutor meus, non emigrabo. Id est, inquit sanctus Augustinus, quamvis hostes insidiantur ubi possunt, calumniebantur ubi possunt, veruntamen Deo subijcitur anima mea, sic subijcitur, sic erigitur. Venit dolor meus, venit & requies mea: Venit tribulatio mea, venit & purgatio mea. Nunquid lucet aurum in fornace aurificis? In monili lucebit, in ornamento lucebit. Patiatur tamen fornacem, ut purgatum à sordibus veniat ad lucem. Quod vult aurifex, facio: ubi me ponit artifex, tolero, jubeor tolerare, novit ille purgare. Ardeat licet palea ad incendendum me, & quasi suspendendum me, illa in cinerem vertitur, ego sordibus careo, quia Deo subijcitur anima mea.

Vide de hac subiectione Christo debita, in 3. parte, Feria 6. hebdomadæ nonæ: & Dominica 14. fusiùs. Expendi etiam potest Veritas, quæ habetur in eadem parte, Feria 2. hebdomadæ undecimæ:

Quod vel inimico nunquam negares, læpissimè recusas Christo.

FERIA QVARTA

QUÆ EST CINERUM.

DE PERFECTA IMITATIONE CHRISTI
Domini, in adimplenda Dei voluntate, sicut
ille fidediter eam consummavit.

AD HÆC EIUS VERBA:

Ego te clarificavi super terram, opus consummavi, quod dedisti mihi ut faciam. Ioan. 17.

VERITAS PRACTICA.

Non quidquid Christus egit, sed quomodo.

SENSVS est, quod ad perfectam Christi imitatio-

nem, non est ita spectandum, quid egerit, quam quomodo illud egerit: ut sic, quæ sunt officii nostri conemur perfecte agere, sicut ille suum opus consummavit.

RATIO est, Quia perfecta Christi imitatio in una
Dei

Dei Voluntate fideliter adimplenda consistit. Atqui ad hanc Dei Voluntatem fideliter adimplendam, ex parte nostra sicut Christus adimplevit, non ita spectandum est, quid egerit, quam quomodo quidquid egerit.

Ergo & ad eius imitationem hoc præcipue spectandum est: ac proinde inexcessibiles sumus, nisi Eum studeamus imitari, cum hoc unum sit agendum quod agimus, dum bene illud, sicut Christus iuxta peregit opus, pergamus.

I. PUNCTUM.

TRIA hic diligentissime sunt observanda; primum, quod Christus Dominus de tota vita sua suisque omnibus & singulis rebus gestis loquitur, tanquam de Opere sive Negorio sibi commisso, quasi nihil ex se ageret, diceretque, quod non sibi præscriptum esset: Sic enim ipse apertissime jam dixit: a. Ego ex meipso non sum locutus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit quid dicam, & quid loquar: quæ ergo ego loquor, sicut dixit mihi Pater, sic loquor. Certè hoc mirum!

Secundum observatu dignum est, quod illud omne, quod tota vita gessit & dixit, unum opus vocat; Opus, inquit, quod dedisti mihi; quasi hoc unum habuisset agendum, ut voluntatem Patris impletet, quasi hoc unum spectasset in sua infantia, in suis miraculis, in suis sermonibus, in suis quibusvis aliis operibus; *Vt faciam*, inquit, *voluntatem eius, qui misit me*, ut perficiam opus eius. Et proximus Passioni; *Vt cognoscat mundus, quia diligo Patrem*, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Hoc est profectò diligere.

Tertium denique quod, sicut dixit, sic perfectissime opus sibi datum consummavit, ne syllabâ quidem aut apice uno desiderato. Quod maxime patet in eius passione, ubi omnia ad Patrem refert; & idcirco libentissime & plenissime complet, donec omnibus absolutus dicat, *CONSUMMATUM est*, & inclinatio capite spiritum tradat. O verè obedientem filium, qui ac perderet obedientiam, perdidit vitam.

Sic nobis imitandus modò proponitur, ut habet Veritas, non in iis præcisè quæ fecit, sed in obedientia quam Patri reddidit, ut sicut ille, sic & nos fideliter nobis commissa & præscripta faciamus. Quod ut distinctius videas, expende illud primò, quàm verum sit, quod

Haynevsue Pars 2.

est in declaratione positum, perfectam Christi Imitationem in una Dei voluntate adimplenda consistere. Nam cum Ipse hoc unum opus se peregrisse dicat, & idcirco dicat, ut intelligamus, quid in ipso sit propriè imitandum; certè non potest dubitari, quin perfecta eius imitatio in una Dei voluntate adimplenda consistat, quam ille in suis omnibus dictis factisque tanquam unicum vitæ scopum & finem spectavit. Atque hinc Apostolus uno verbo quæcunque de Christo sunt, commendare volens, hoc unice urget: *Hoc enim sentite in vobis quod est in Christo Iesu, qui cum in forma Dei esset, &c. Humiliavit semetipsum factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: Unde & paucis interiectis concludit, Itaque Charissimi mei, sicut semper obedistis, non ut in presentia mea tantum, sed multò magis nunc in absentia mea, cum metu & tremore vestram salutem operamini. Deus est enim, qui operatur in vobis & velle & perficere pro bona voluntate. Omnia autem facite sine murmurationibus & hesitationibus, ut sitis sine querela & simplices filii Dei. Hoc est verè obedire, & hoc est fortè, quod minus facis: Si subtraxeris se non placet anima mea.*

Phil. 2.

Hebr. 20.

II. PUNCTUM.

ATQVI ad hanc Dei voluntatem perfectè adimplendam ex parte nostra, sicut Christus adimplevit, non ita spectandum est quid egerit, quam quomodo illud egerit.

Manifestum est enim, quod quæ omnia Christus gessit, non à nobis gerenda velit. *Deus enim Nunquid Paulus crucifixus est pro vobis, ait idem Paulus, tam perfectus imitator Christi, ut nos sui imitatores vellet, sicut & ipse Christum imitabatur. Et tamen quàm multum abest, ut ea omnia fecerit, aut passus sit, quæ Christus Dominus? Est ergo Christus exemplar universalissimum, unde singuli exprimere debeant, quod sibi sit proprium & singulare. Sic egregiè sanctus Gregorius Nyssenus: Sua quisque vita pater est, artifex huius operis est voluntas, colores sunt virtutes, exemplar Christus. Sic & sanctus Bonaventura; In Apol. Resurgens à Christo, sicut à totius nostra salutis Paup. exemplari & originali principio, actus multiformes: In his, quæ sunt severitatis & divinitatis, art. 3. est Præsidentium & Prælatorum; in his, quæ condescensionis, est infirmorum.*

1. Cor. 1.

Ibid. 11.

Ep. 2.

part. 22.

art. 3.

Quid autem à singulis velit Deus, hoc illis declarat, in suo cuique officio seu vacatione, in qua vocatus est: unde & toties idem Apostolus postquam dixit, *Volo omnes vos esse sicut meipsum*, statim addit, *sed unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius* **1. Cor. 7.** *verò sic*; Et post nonnulla, *unicuique*, inquit, *sicut dirigit Deus, unumquemque sicut vocavit Deus, ita ambulet. Et sicut in omnibus Ecclesiis docco; Circumcisus aliquis vocatus est? non adducat praputium: In praputio aliquis vocatus est? non circumcidatur; Circumcisio nihil est, et praputium nihil est, sed observatio mandatorum Dei. Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permanent.* Ubi duo hæc simul confirmantur, & quod maximè spectari debeat voluntas Dei, & quod in vocatione propria potissimum dignoscatur. Quid agimus anime? quid hic hæres diutius? non est, quod te excuses de ignorata voluntate Dei: cum in his omnibus ubi frequentius peccas, non ignores, quid de te velit Deus. **Rom. 1.** *Quod notum est Dei, manifestum est in te.*

III. PUNCTUM.

NON quidquid Christus egit, sed quomodo quidquid egerit, id spectandum est ad perfectam eius imitationem, ut in his potius, quæ sunt nostri officij, quæ in ipsis Christi operibus, quomodo egerit, sic nos agamus: cum in his quotidianis nostris actionibus longè manifestior sit Divina Voluntas, in qua una perfectè adimplenda, ut dictum est, tota consistit Imitatio Christi: Cujus etiam exemplo plurimum excitamur ad illam in nostro statu Divinam penitus exequendam Voluntatem: quod proinde Deus proponit ut intueamur assidue, tanquam Exemplar luculentissimum, quod imitemur. Si enim Filius æqualis Patri, sic ei obediens fuit in opere tam arduo & difficili, quid nos servos præstare convenit in quotidianis nostris obsequiis, quæ sunt tam

facilia, ut præ facilitate & exiguitate rei? vix credamus ullius esse meriti. Et tamen si perfectè & integrè completerentur, ita Deo placent, itaque valent ad sanctitatem nostram; ut quantum in illis fideles & perfecti fuerimus, tantum perfectionis & sanctitatis assecuturi simus: quia Christo Domino similiores erimus, & in eo genere similitudinis & perfectionis, quod maximè placet Deo, & maximè valet ad meritum, nempe in divina eius voluntate facienda. Vide in 3. parte de Obedientiæ voto, ubi hæc tractatur Veritas satis opportuna huic loco.

Quam gloriosa est similitudo Christi, tam gloriosa est Obedientia.

Hoc est, quod potissimum nobis optabat **Heb. 13.** Apostolus dicens, *Deus pacis aptet vos in omni bono, ut faciatis eius voluntatem, faciens in vobis, quod placeat coram se, per Jesum Christum.* Quidquid verò sit, quod impediatur tantum bonum, vide quam breve sit & evanidum; *Tanquam dies hosterna qua præterit, sic planè* **Pf. 89.** *omnia transeunt, & tu cum eis pariter. Et mūdus transit & concupiscentia eius, qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum, ait dilectus discipulus. Sic & aptè Sapiens, Omne opus corruptile deficiet, & qui illud operatur, ibit cum illo.* **1. Ioa. 1.**

Hoc est, quod profitemur hodie in Cinerum aspersione; hoc est quod in Evangelio **Matth. 6.** *Misæ auditur, Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra; thesaurizate autem vobis thesauros in cælo.*

Ingedere te ipsum hodie penitentiis; *Convertere serio ad Dominum, ut ait Sapiens, & relinquo peccata tua; precare ante faciem Domini, & minue offendicula. Revertere ad Dominum, & avertere ab iniustitia tua, & nimis odito execrationem, & cognosce iustitias & iudicia Dei, & sta in forte propositionis & orationis altissimi Dei. DEVS meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.* **Eccles. 17.** **Pf. 39.**

IN EADEM FERIA QUADRAGESIMALI AD EVANGELICAM LECTIONEM,
ET CINERUM IMPOSITIONEM.

*Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra. Matth. 16.,
Memento homo quia pulvis es, & in pulverem reverteris.*

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

Mortificandis Concupiscentiis opportuna
Mortis memoria.

RATIO EST, Quia mortificandis Concupiscentiis opportuna est illa memoria, qua rei concupita Veritatem seu vilitatem repræsentat.

Sed mortis memoria præcipue Veritatem seu vilitatem rei concupita repræsentat.

Ergo mortificandis concupiscentiis opportuna mortis memoria, promdeque simul apte hodie conjunguntur illa duo, quibus homo admonetur, ut *Et nolit thesaurizare in terra, Et meminertis se esse terram, verèque Deo possit dicere, Et in pulverem mortis deduxisti me.*

I. PUNCTUM.

HÆC est sanctorum omnium Patrum Sententia, tempus hoc Quadragesimalis Jejunii, sic ordinatum esse præsertim ieiunandæ gulæ, ut tamen omnibus uniuersim vitiis relecandis impenderetur. Sic inter alios graviter S. Leo: *Quod ergo dilectissimi, in omni tempore unumquemque convenit facere Christianum, id nunc sollicitius est Et devotius exequendum, ut Apostolica Institutio quadragesima dierum jejunitis impleatur, non ciborum tantummodo parcitate, sed privatione maxime vitiorum. Nam cum ad hoc castigatio ista sumatur, ut carnalium desideriorum fomites subtrahantur: Nullum magis sectandum est continentia genus, quam ut semper simus ab iniusta voluntate sobrii; Et ab inhonesta actione jejuni. Quæ de votio non omittit ægros, non secernit invalidos, quia etiam in languido atque inutili corpore potest animi integritas reperiri, si ubi fuit sedes pravitatis, ibi confirmantur fundamenta virtutis.*

Ex quibus sancti Papæ verbis non id solum habetur, quod vitiis omnibus sit modo abstinendum, cum id omni tempore jubeatur, sed ita nobis esse temperandum, ut ad ipsam vitiorum stirpem evellendam, & confirmanda in reliquos vitæ dies fundamenta virtutis, intendamus; quod non aliter efficacius efficitur, quam si, quæ radix est malorum omnium, Concupiscentia sic continuo refrænari discatur, ut quæ inde permanant vitia, contineantur.

Quod idem aperte alibi sic declarat, Ingressi sunt dies mysticos Et purificandis animis atque corporibus sacratius institutos, præceptis Apostolicis obedire curamus, emundantes nos ab omni inquinamento carnis ac spiritus, ut castigatio colluctationibus, quæ sunt inter utramque substantiam, animus, quem sub Dei gubernaculis constitutum corporis sui decet esse rectorem, dominationis suæ obtineat dignitatem.

Quamobrem in hunc finem congruenter proponuntur illa hodie Domini Verba: *Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, id est, nolite affici rebus huius mundi, nolite mundum diligere, nolite terrena concupiscere; Quod non tantum de terrenis & temporalibus quæ fortunæ dicuntur, bonis intelligas, sed de honorum ambitu, de carnis voluptatibus; ac uno Verbo de triplici Concupiscentia, de qua tam sæpe ex sancto Joanne auditur, Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est, Et concupiscentia oculorum, Et superbia vitæ.*

Hi sunt thesauri qui thesaurizantur in terra, Hi sunt, quibus humana figuntur corda; seu potius ipsa sunt humana corda, triplici quodam nexu, rebus affixa perituris, quæ sunt ita modo revocanda, ut deinceps oderint, quod nimis amant; & fugiant, quod avidius prosequuntur, ac sensim perfectius mortificari discant. Opportunè vero Mortis memoria, quæ per impositos Cincres renovatur, opportunè in quâ mortificandis illis Concupiscentiis nobis offertur, ut habet Veritas, nunc expendenda.

Nam cum in res humanas non ferantur Concupiscentiæ nisi prout apparent vel jucundæ, vel utiles, vel honorificæ, quæ sunt tres boni species; profectò nihil æquè potest Concupiscentias a contestandis inordinate rebus avocare, quam quod apparentem illam rerum speciem denudabit, veramque earum faciem & naturam statuet, & quàm sint potius viles, caducæ, infirmæ & Christiano indignæ, repræsentabit.

Sic olim cum Judæi tam florentes & beatos se putabant ut nullis possent hostium viribus appeti, Propheta Jeremias jubente Domino, lagunculam figuli testeam coram illis in velle Topheth confregit, ac in minutissimas contrivit partes, ut hoc facto docerentur, suam illam quam putabant securam sortem ita brevi conterendam, ne ut unquam resurgeret, sicque iam ante discerent, quam parum illi fiderent. *Hac dicit Dominus*

mus exereituum, sic conteram populum istum, & civitatem istam, sicut conteritur vas figuli, quod non potest ultra infaurari.

O si talis rerum, quas concupiscimus, imago nobis exhiberetur!

II. P U N C T U M.

SED Mortis memoria rerum illarum, quas prosequuntur Concupiscentia, veritatem & utilitatem imprimis representat.

Tres enim Corporis mortui considerari possunt status, in quorum uno unaquæque Concupiscentia suum illud objectum, quod tantopere deperit, quale sit in veritate, & quæ vile sit in substantia, facile possit intueri. Tres illi status à Christo Domino nobis exhibentur in tribus illis Mortuis, quos duntaxat suscitasse memoratur. Prima illa puella est, Tabitha nomine quæ jamjam defuncta, lecto adhuc suo detinebatur exanimis, & domesticum ejularum circumfuso luridi vultus horrore concitabat.

Hic est primus Mortis character, hæc prima ejus effigies, & exanimati corporis primus status, in quo vide ut statim atque divulsa est anima, quæ pars hominis reliqua superest, quàm sit fœda! quàm indecora, quàm tota expers omnis sensus & membrorum usus! quàm aliena quo vis humano confortio! quàm mæca! quam abjecta, quàm nulla: Unde Sapiens, *Melior est canis virgus leone mortuo*, id est, nullum tam vile est animal, dum sit vivum, quod non præstet alteri mortuo, quantumcunque sit præstans & illustre.

In hoc autem statu Concupiscentia, quæ carnis dicitur, habet quod discat, quidnam amet, quando carnem amat & carnalia consecretatur. Sic præclare sanctus Gregorius ad illa Jobi verba, *Dulcedo illius vermis*. **POTEST**, inquit, *apertius vermis nomine, caro designari*. Unde & superius dicitur: *Homo putredo, & filius hominis vermis*. *Luxuriosus igitur cuiuslibet atque carnis voluptatibus dediti, quanta sit cecitas demonstratur, cum dicitur: Dulcedo illius vermis*. *Quid namque caro, nisi putredo ac vermis est?* *Et quisquis carnalibus desideriis anhelat, quid aliud quàm vermem amat?* *Quæ enim sit carnis substantia, testantur sepulchra*. *Quis parentum, quis amicorum fidelium quamlibet dilecti sui tangerè carnem scaturientem vermibus potest?* *Caro itaque cum concupiscitur, pensatur*

quid sit exanimis, & intelligitur quid amatur. Nil quippe sic ad edmandum desideriorum carnalium appetitum valet, quàm ut unusquisque hoc, quod vivum diligit, quale sit mortuum penset. Considerata etenim corruptione carnali, citius cognoscitur, quia cum illicite caro concupiscitur, tæbe desideratur. Bene ergo de luxurioso mente dicitur: *dulcedo illius vermis*, quia is, qui in desiderio carnalis corruptionis affluat, ad fetorem putredinis anhelat.

Quibus sancti Patris verbis nihil videtur addi posse ad rem nostram illustrius exponendam, nisi forte illud Sapiens: *Melior est ire ad domum luctus quàm ad domum conviviis*. In illa enim sensu cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat, quid futurum sit.

SECUNDUS status in illo demonstratur Adolescente, qui jam positus in ferali loculo ferebatur in sepulchro. Dives multarum erat opum & plurima clarus parentela, sed quid tandem ex omnibus secum refert? Linteolum, quo sepeliatur. Nihilne præterea? Nihilne pecuniæ? nihil supellectilis & tanti cultus, quæ ita studiosè conquiritur? Nihil prorsus. *Nudus egressus est de utero matris suæ, & nudus revertetur illuc*. **RELINQUENT** alienis divitias suas, *Ps. 48.* & sepulchra eorum domus illorum in æternum. In quo recidit tandem, quidquid Concupiscentia oculorum de terrenis rebus sibi tam avidè attrahit. En quo d'expendant accuratè, quisquis opibus potius quam bonis operibus cumulandis vacat. *Nihil inultimus in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possumus*. *1. Tim. 6.*

Sic Christus Dominus hanc concupiscentiam refrænabat, *Stulto, hac nocte animam tuam repetunt à te, quæ autem parasti, cuius erunt?* Sic est omnis, qui sibi thesaurizat, & non est in Deum dives. Quo de Christi sermone sanctus Petrus Chrysologus tantum ad rem nostram momenti derivabat, ut diceret: *Quoties Dives iste venit in medium, quem tot sculis, orbe toto, die omni, clamor divina vocis accusat; toties divitiarum fallax fugatur illecebra, toties cupiditatum furens flamma restinguitur, avaritia toties rabies vejana mitigatur*. Quia videlicet quàm sint evanida & nulla terrena omnia, cum sic evidenter à morte pateat, facile despuuntur.

TERTIUS est status Lazari quatuordecim diebus jacentis in sepulchro. Postrema domus hæc est humani corporis, & funesta illa hæreditas, quæ cum serpentibus habitat, ubi vix aliquor hæ sit.

hæ sit diebus, cum ecce paulatim in tabem, in pulverem, in cineres, & in horrendum penè nihilum, quidquid erat, reducitur. *Detracta est ad Inferos superbia tua, concidit cadauer tuum, subter te sternetur tineæ, & operimentum tuum erunt vermes.*

Sic superbia vitæ deprimitur, sic illa Concupiscentia, quæ animos effert sublimius, habet, quò se abjiciat & contundat, dum uno vili pulvisculo se ita constrictam intueatur, ut ne ultra cineres, & infima quæque terræ segmenta possit emergere.

Diceres Deum superbiæ nostræ Cinerem, quo tumorem ejus intingeret, velut intumescenti mari arenam apposuisse, & hoc ipsum nobis morituris, quod Jobo, dicere: *Circumdedit mare terminis meis, & posui vestem ostia, & dixi, usque huc venies, & non procedes amplius, & his confringes tumentes fluctus tuos*

Et quod per Jeremiam: *Posui arenam terminum mari, præceptum sempiternum, quod non præteribit, & intumescunt fluctus eius, & non transibunt.* Ita planè superbis hominibus, quantumcunque se in sublime tollant, illic tandem in sepulchro fixus est pulvis & cinis exiguus, quo tota illa sublimitas detumescat & deficiat,

uade jam illis dicitur, *Quid superbis terra & cinis? Sic vesiculam gutturis & plumas avium immolandarum, quæ sunt superbiæ symbola, sacerdos sacrificaturus projicere jubebatur,*

prope altare ad orientem plagam, in loco in quo cineres effundi solent, inquit Scriptura, quasi diceret, ubi superbus suos aliquando fore cineres cogitabit, ibi suam deponet & sacrificabit

superbiam. Quia gloria eius stercus & vermis est: hodie extollitur, & cras non invenietur: quia conversus est in terram suam, & cogitatio eius perit.

III. PUNCTUM.

Mortificandi igitur concupiscentiis opportuna mortis memoria, quæ rerum vilitatem, quas appetunt Concupiscentiæ, dum demonstrat; tam facile appetitum earum terundit, quam facile est cum Dei Gratia quæcunque sunt vilia & abjecta, non concupiscere. Nolite declinare post vana, quæ non proderunt vobis, neque erunt vos, quia vana sunt; adde quia sunt vilia, foeda, in decora, fallacia, scelerata, noxia, perniciosissima, quæ peccatum & æternam invehunt penitenciam. Et tamen his cō-

sectandis rebus, his nutriendis concupiscentiis, his appetitionibus sustentandis tota Mortalium vita transmittitur! *O verè terra inanis & vacua! ò verè vanitas vanitatum, & omnis*

vanitas. Quid habet amplius homo de universo labore suo, quo laborat sub sole? id est, quid aliud agit & laborat homo, quam sic vanitatē con-

sectari? Verè mendacium possederunt Patres nostri, vanitatem, quæ eis non profuit. Resipiscamus ab hac insania. Ecce nunc tempus, cum cineres imponuntur nobis, quasi jam eo red-

cti simus, quasi jam de carne nostra dicatur, quod aliquando dicendum est: Hæccine est illa, quæ sui curam in desiderii volebat fieri? Hæccine est illa, quæ concupivit ad versus spiritum? Hæccine est illa Iezabel?

Perge per omnes corporis & vitæ partes, tibi ac aliis vehementius objicere, quanto intervallo status discedant à seipsis, qui suis olim vixerunt concupiscentiis, & qui modo in sepulchris jacent.

Vbi sunt principes Gentium? ubi sunt, qui argentum thesaurizant & aurum, in quo confidunt homines? Exterminati sunt & ad inferos descenderunt, & alii loco illorum surrexerunt.

Exardescunt quantum vis amplæ & magnifica monumenta: statuuntur obelisci, pyramides, & ad omnem posteritatis memoriam transmittendam, incidatur Cedro, vel æri, memoratum illud **HIC JACET**, fallaciatatum est; umbra est; pulvis est, Cinis est, hoc unum jacet in sepulchro. Moyses tanquam ab-

stissus lapis de monte sine manibus, percussit statuam in pedibus eius ferreæ & s. filibus, & comminuit eos. Tunc contrita sunt pariter ferreus, testa, & argentum & aurum, & redacta sunt quasi in favillam æstræ a-æ, quæ rapta sunt vento.

Denique Memoria vestra comparabitur cineri, & redigentur in lutum cervicæ vestra. Quibus Jobo

Jobi verbis declarandis aptè concludet sanctus Gregorius: *Omnes, qui cogitatione terrena huic saculo conformantur, per omne, quod agunt, huic mundo relinquere sui memoriam conantur.*

Alii bellorum titulis, alii altis adificiorum mœnibus, alii desertis doctriinarum secularium libris instanter elaborant, sibi quæ memoria nomen adificiant, sed cum ipsa ad finem celerius vita percurrat, quid in ea fixum stabit, quando & ipsa celeriter mobilis pertransit?

Aura etenim cinerem rapit, sicut scriptum est: Non sic impij non sic, sed tanquam pulvis, quem projicit ventus à facie

terra.

Psal. III.

terra. Recte ergo stultorum memoria cineri comparatur: quia illic ponitur, ubi ab aura rapiatur, quantumlibet enim quisque pro facienda gloria sui nominis elaboret, memoriam suam quasi cinerem ponit, quia hanc citius ventus mortalitatis rapit: quo contra de iusto scriptum est: In memoria aeterna erit iustus. Eo ipso enim, quo facta sua solius Dei oculis imprimi, nomen sua memoria in aeternitate figit.

Tum verò peigens explanare, quod in sacro sequitur textu.

Et redigentur in lutum cervices vestrae. Sicut, inquit, per oculum visus, sic per cervicem solet superbia designari. Cervix itaque in lutum

redigitur, cum superbus quisque humiliatur in morte, & e. a. caro tabescit in putredine. Intuemur enim qualia in sepulchris jaceant divinum cadavera, quae illa in extincta carne sit imago mortis, quae tabes corruptionis, & cerè ipsi orant, qui extollebantur honoribus, habitis rebus tuebant, de piciebant ceteros, & quasi solos se esse gaudebant: & dum non perpenderent, quod tendebant, nesciebant quid erant. Sed in lutum cervix redacta est: quia despecti jacent in putredine, qui tuebant in vanitate. In lutum cervix redigitur, quia quantum carnis potentia valeat, tabes corruptionis probat.

ANNEXA PRÆCEDENTI, AD INORDINATOS RERUM AFFECTUS, MEMORIA MORTIS, ORDINANDOS.

VERITAS PRACTICA,

Quæ viventi res fuit gravior, hæc fiet morientis gravior.

RATIO est non solum, quia gravius est morienti relinquere, quæ viventi fuit gravior: verum quod hic vel maxime considerandum est; Hac censenda est morienti res gravior, quæ infelicem mortem potest invehere.

Sed quæ viventi res fuit gravior, hæc infelicem mortem potest invehere.

Ergo & hæc manifestè fiet morienti gravior; ac proinde diligenter ordinanda rei providendum, ipsa proposita mortis memoria.

Rem valde ponderosam continet prima propositio, sed minimè dubiam aut intellectu difficilem.

Secunda ex antedictis in 1. parte, Dominica 4. Adventus: & in 2. parte, Dominica Septuagesimæ, latè fuse probati potest sic procedendo: Mors infelix illa censenda est, quæ in peccato accidit, sed mors plerumque talis accidit ab illa re, quæ viventi fuit gravior, inordinatè scilicet concupita, seu quæ fuerit *Immunditia, impudicitia, luxuria*, seu quivis pravus & impurus amor triplicis illius concupiscentiæ de qua supra; Vnde & etiam inimicitia, contentiones, emulationes, ira, rixa, dissensiones, secta, invidia, homicidia, ebrietates, comessationes & his similia, quæ prædico vobis, inquit

Psal. 5.

Apostolus, sicut prædixi; quoniam qui talia agunt, regnum Dei non consequentur. Quid est regnum Dei non consequentur, nisi quod in peccato moriantur? Cur autem in illo peccato moriantur? Nonne possunt confiteri? Sed non conterentur, non ritè confitebuntur, non eos verè pœnitebit. Hoc certè necesse est ex verbis inferre Apostoli: nam sicut si ritè confiterentur aut conterentur, regnum Dei consequerentur, ita planè, si, quod affirmat Apostolus, regnum Dei non consequantur, neque illi conterentur, neque illos verè pœnitebit. Cur potè non illos pœnitebit? Quia ut locis supra indicatis differitur, non est verè pœnitentia, nisi exuatur non tantum peccati, sed & rei affectus, quæ plus nimio colebatur; vix autè illi exuunt talem affectum moriendo, quem vivendo nimium nutrierunt. Hoc est cor durum quod habebit male in novissimo: *ET omnis qui ceciderit super illum lapidem, conquassabitur, ait Dominus, super quem autem ceciderit, comminuet illum. OSSA eius implebuntur virtus* *Ecclesi. 10. adolescentia, & cum eo in pulvere dormient.* *Iob 20.* Hæc pridem ex Iobo, dicta sunt sed non ista, quæ sunt valde illustria. *Parvitas, inquit Beatus Iob de peccatore, parvitas sterilis & quæ non parit, & vidua bene non fecit: Ubi Divus Gregorius: Quæ hoc loco sterilis nisi Caro nominatur? quæ dum sola præsentia appetit, bonas gignere cogitationes nescit. Quæ autem vidua, nisi anima nuncupatur? quam quia sibi Conditor conjungere voluit, ad thalamum uteri virginis venit.* *Psalmi.*

Psalm. 18. Psalmista attestante, qui ait. Et ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo: qua recte vidua dicitur: quia eius vir pro ea mortem pertulit. Et nunc in cæli penetrabilibus ab eius oculis oculis, quasi in parte alterius regionis vivit.

Iniquus ergo sterilem parit, et vidua benefacere negligit, quia carnis desideriis serviens, curam animæ vitamque contemnit. Tota namque intentione omni studio cogitat, quomodo sine ullis necessitatibus caro moritura subsistat, et curare animæ vitam despicit, quæ vel in morte vel in beatitudine procul dubio in perpetuum vivit.

Recte autem cùm diceretur. Parit sterilem. protinus adiungitur: Et quæ non parit. Quasdam namque ex Sacra Historia feminas novimus steriles extitisse, et tamen in tempore extremo peperisse. Caro autem non solum sterilis, sed etiã, quæ non parit, dicitur: quia suo sensu bonas cogitationes gignere, nec in ultimis valet. A vigore

enim iam proprio deficit, et tamen adhuc transitoria concupiscere non desistit: jamque à pristino robore lassata, penè ab ipso, quem diligit, mundo repellitur, et tamen adhuc annisu improbo obtinere temporalia conatur. Agere jam perversa non sufficit, sed tamen cogitare, vel quæ non agit, nequaquam desistit.

Recte ergo non solum sterilis, sed etiam non pariens dicitur: quia suo sensu, ut diximus, ad bonæ cogitationis prolem, nec cùm infirmata fuerit, fertur.

Ex quibus, quàm manifesta sit Veritas, sat liquido patet: sed urgenda est acrius, et quoties illa incus, dicendo ad populum, tundenda obveniret, non est parcendum sermoni, nec timenda repetitio, quia hoc unum cùm alias, tum hoc agendæ poenitentiae tempore, compimis inculcandū. Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, et sletu et planctu, et scindite corda vestra, et non vestimenta vestra.

Joel. 2.

ET VERO, IN EVNDEM FINEM, ALITER VERITAS ITA POSSET ENUNTIARI.

Ut Vita mortem ordinat, sic Mors vitam.

SENSVS et Ratio est, quod tunc vita mortem dicitur ordinare quando bene est ipsa ordinata: vita Nihil hic dubii

Sed ut bene ordinatur vita, facit imprimis attenta Mortis Consideratio, unde facile est intelligere, quod sicut vita mortem ordinat, sic mors vitam, hoc sensu ut mortis recordatio sit vitæ ordinatio.

Gen. 2.

Certè hoc uno videtur Deus voluisse primum hominem suo in officio continere: In quo: unque die comederis, inquit, morte morieris, id est, morti eris obnoxius; Quod ita quidem homo sibi altè impresserat, ut cùm primum à Serpente moveretur ad esum vetitum, hoc se uno verbo tutatus sit, Ne forte moriamur. Tum verò fraudulentus hostis cùm animadverteret, quantas jam haberet vires in humanis animis, ad vitam rectè ordinandã, ista mortis Cogitatio, caput omnibus machinis illam convellere. Nequaquam, inquit, morte moriemini, qua persuasione facta, mox hominem facile de suo dejecit statu. Ac tum præcipue dicitur miser ille homo peccati poeni-

tinem sensisse sui, cum Abelem vidit enecatam. Vidit quid esset corpus sine anima, quæ fœdum & horrendum! quid anima sine corpore, quam infœlix & destituta, nisi dum vixisset, felicitati suæ comparandæ vacasset!

Sic humani generis Reparator Dominus, nos totos voluit in ea mortis cogitatione, cùm nos in quovis vitæ momento ita succinctos & paratos voluit, quasi jam jam morituri essemus: nec aliter vitam traheremus, quam ut Gubernator ex puppi, quæ est postrema pars navis, navigium ducit; sic nos à morte vitam regere disceremus, & cùm Apostolo diceremus: Mors in nobis operatur. Ad quæ verba S. Ambrosius: Certè Apostoli morveor autoritate dicentis, Ergo mors in nobis operatur. Tum fuse narrans quamobrem sic à morte vita dirigatur & ordinatur. Sæpe, inquit, fallimur visu, et aliter pleræque quàm sunt videmus: fallimur etiam auditu, et ideo non contemnemur illa, quæ videntur, sed quæ non videntur, si nolumus falli. Quando igitur anima nostra nõ fallitur: quando solitè veritatis attingit, nisi quãdo se ab ipso secernit corpore: Et quæ plura prosequitur, quorum sensus est, Quod sicut ad vitã rectè ordinandã oportet rectè de rebus humanis iudicium sibi

Luc. 12.

2. Cor. 4.

L. de bono

mortis e. 3:

forma-

formare: sic ad rectum hoc formandum iudicium, oportet advocare sensum mortis non vitæ: oportet de rebus id sentire & iudicare, quod in tante morte sentiemus, quia tunc anima non fallitur sicut in vita, cui sensus illudunt; ac proinde rectius & sanius sentit.

Quod & sanctus Gregorius sic apertius dilucidat: *Qui considerat, qualis erit in morte, semper sit timidus in operatione, atque unde in oculis suis iam quasi non vivit, inde veraciter in oculis sui Conditoris vivit. Nil quod transeat appetit, cunctis presentis vitæ desideriis contradicit, & penè mortuum se considerat, qui moriturum se minimè ignorat.* PERFECTA enim vita est mortis Imitatio, quam dum Iusti sollicitè peragunt, culpam laqueos evadunt; Unde scriptum est.

In omnibus operibus tuis, memorare novissima tua, & in æternum non peccabis.

Cujus quidem divinæ Sententiæ tanquam Veritatis admodum practicæ, vel conjunctim cum aliis, vel separatim, posset hæc reddi Ratio & fructosè perpendi.

Cum vix aut ne vix aliter pecces, quam cupiditate boni, vel timore mali: si hæc duo sustuleris, non peccabis.

Sed memorare novissima tua, nec difficulter hæc duo tolles.

Ergo non peccabis.

AD primam propositionem, explicandum esset ex aliis sparsim locis, quod sicut vita naturalis, unde omnes humani actus procedunt, duobus duarum cordis motibus consistit, qui dicuntur Diastole & Systole, seu dilatatio & contractio, quibus spiritum sive aërem Cor animantis vel extrudit vel attrahit, unde pulsus efficitur: sic illa vita, quæ dicitur in homine sensualis, unde cuncta emanant vitia, duobus hisce præcipuis agitur affectibus, Complacencia seu Cupiditate rei sensibilis, & displicencia seu Timore mali oppositi

6. Eth. 3. Sic Aristoteles in Ethicis: Quod in cogitatione affirmatio & negatio, hoc in appetitu persecutio & fuga. Sic sanctus Augustinus in Psalmis.

In Ps. 79. Omnia peccata tua res faciunt in homine, cupiditas & timor. Cogitate, discutite, interrogate corda vestra per scrutamini Conscientias, videte utrum possint esse peccata, nisi aut cupiendo aut timendo. Vide quæ plura prosequitur in prima parte, die 2. Decembris. Sic & sanctus Gregorius:

6. Mor. 13. Duobus modis ad culpam unusquisque pertrahitur: aut enim delectatione perducitur, aut timore superatur.

Fieri posset inductio per univèrsas peccatorum species. Unde enim Avaritia nisi ex cupiditate bonorum temporalium, vel metu paupertatis? unde Acedia nisi ex nimia quietis cupiditate vel laboris metu? unde Ira nisi ex cupiditate vindictæ, & proprii timore damni. Sic perge in aliis, & adverte, quod est valde deplorandum, sic horum alterutrius humanum esse affixum, ut si unum superet, superetur ab alio, nisi cum Divina Gratia diligenter advertat, & utatur mediis ordinatis, quorum unum est præstantissimum, Memorare novissima tua. Sic enim utrumque temperatur, & cupiditas boni sensualis & timor mali, quæ secunda erat propositio, & quæ factis evidenter ipsa comprobatur experientia.

Nam cum memorata novissima repræsentent cupiditati majus bonum, quam quod peccato quaeritur, & timori majus malum quam quod, nisi peccet, timetur: profectò sicut naturale est præferre majus bonum aut malum minori, sic bene juvante Domino, facillimum erit omnem cupiditatem, vel inordinatum merum reprimere, propositis illis vel majoribus bonis vel malis, quæ in futurum expectantur.

Sic apertè sanctus Augustinus: *Amabas terram, ama vitam æternam, timebas mortem, timegehemnam. Quidquid tibi iniquo promiserit mundus, nunquid potest dare quantum dabit in se Deus? quidquid tibi iusto minatus fuerit mundus, nunquid potest facere, quod facit iniquo Deus? Vis audire quid daturus est Deus, si iusti vixeris: Venite benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. Vis audire quid facturus est impius: Ite in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & angelis eius. Bene quidem, tu nihil aliud vis, quam ut tibi bene sit: Nam in eo quod amas, vis ut bene tibi sit: & in eo quod timeas, non vis ut male tibi sit: sed non in ea regione quaeris, in qua quaerendum est. Festinas, nam & sine indigentia vis esse, & sine molestia. Bonum est quod vis, sed tolera quod non vis, ut assequaris quod vis.*

Sic Christus Dominus in hodierno Evangelio, ut dehortetur à thesauris thesaurizandis in terra, thesauros in cælo proponit, qui & merito & dignitate terrestres superent. Nam *Corporum pulchritudo, inquit Divus Chrysostomus, quoad pulchritudinem non deprehenditur, in admiratione habetur: cum verò aliud præstantius apparuerit, illa prior despicitur.*

Sic

Sic sanctus Eucherius in sua parænetica, quod Nepoti hoc nobis. *Amantes*, inquit, *visam*, hortamur ad vitam: *vera ratio est, persuadendi, cum id poscitur, ut impetremus à vobis quod concupiscitis, pro vita quam diligitis, legatione apud vos fungimur: & sanè quam omnes exigam amatis, insinuamus, ut amatis aeternam, quam quo pacto amemus, nescio, si non hanc quam amamus, esse quam speciosissimam cupimus.* Itaque: *siud, quod & cum actum sit placet, placeat magis, si potest esse perpetuum, & quod apud nos pretium habet, cum finem habeat, sit nobis supra pretium, si potest esse sine fine.*

Neque dicas, præsentia nos longè magis efficiènt quam futura, non est enim usquequaque verum: & manifestè apparet in multis naturalibus ac humanis rebus, quantum futuris demus potius quam præsentibus. Cū semen terræ mandas, cum pecuniam credis Mercatori, cū mari merces exponis, quid hoc aliud est quàm præ futuris præsentia spernere?

Ethæc humana deessent exempla, nonne in contemptu præsentium ac futurorum expectatione, tota nostra versatur Christiana Religio? Nonne hæc sunt Fedei, nonne Spei & Caritatis maximè propria munia, credere quod non vides, sperare quod non adest, & quod abest diligere? *Non contemplantibus nobis qua videntur, sed qua non videntur; qua enim videntur, temporalia sunt: qua autem non videntur, aeterna sunt.* Quamobrem quantum aeterna ciedes commoda vel incommoda longè his esse temporalibus gravio a; tantum necesse est ut in utroque contentione ce-

dant minora majoribus; ac proinde cum illa bonorum & malorum hujus vel futurae vitæ contentio tunc interveniat, quando in occurfu peccati novissima memorantur: Nonne vides, quam verè sit & sapienter dictum, ut illa memoreris, & non peccabis?

Qua de re, quantum ad praxim, sic iterum sancti Patres. *Nihil se retinet homines à peccato, inquit sanctus Augustinus, quemadmodum imminenti mortis cogitatio.* Et rursus, *si diem mortis sua homines cogitare vellent, animum suum ab omni cupiditate vel malitia cohiberent.*

Sic cohæretet sanctus Ambrosius de futuro Judicio, *Si mones cernerent peccatores, quale iudicium imminet mundo, sensus humanus non dirigeretur vanitate seculari, si non infidelitate lapsus.* *gravaaretur.* Frænum hoc animæ peccatricis vocat sanctus Basilius. Cassianus verò generaliter hoc esse ait omnium vitiorum peremptorium, Sanctus Hieronymus de se passim profiteretur, contra rebellantes cupiditates his præsertim pugnasse armis. Sanctus denique Prosper, postquam multa sanè horrenda de futura vitæ suppliciis commemoravit; *Hæc, c. 12.* inquit, *& similia multa cogitare, nihil est aliud quam vitis omnibus repulsum dare, & omnia blandimenta carnalia refrænare.*

Sicque opportunè hoc incurre tempore, quo peccato debellando potissimum aperitur campus, Mortis memoria, tanquam armatura potentior exhibetur. **MEMENTO homo, quia pulvis es. MEMORARE novissimam tuam.** *Ephes. 6. INDVITE vos armaturam Dei.*

IN EADEM FERIA.

AD HÆC VERBA EVANGELII.

Cum jejunatis, nolite fieri sicut hypocrita tristes, &c. Matth. 6.

VERITAS PRACTICA.

Magis modo peccant, qui ne boni appareant hominibus, non jejunant: quam olim tristes hypocritæ, qui ut boni apparent, jejunabant.

RATIO est, quia magis peccant, qui peccata multiplicant, quam qui unum dumtaxat peccant. Cæteris scilicet paribus. Unde Sapiens, *Non semines mala in sulcis iniustitia, & non metes ea in seipsum.* Ac paulo post: *Næque illi- Haynevsve Pars 2.*

ges duplicia peccata, nec enim in uno eris immunis. Hæc sunt plana.

SED qui ne boni appareant hominibus, non jejunant, peccata multiplicant, cum tristes hypocritæ tantum uno peccent. Præsupponitur, quod est satis certum & evidens, multos modò esse, qui propterea non jejunant, aut qui certè parati sunt non jejunare, sive jejuniū solvere, quando quid humanum verèbuntur; ne ab aliis scilicet dicto notentur aliquo

K

Taata

Tanta est humani respectus inhumanitas & prope dixerim Immanitas, ut sic multorum appetat Conscientiam & profus enecet. Ducebatur honori quondam Pietas, unde ut sibi famam colligerent, se videri pios ac jejunantes gestiebant hypocritæ: quod erat certè impium. At modò pietas quasi probrosa esset & indecora, sic à plerisque despicitur, ut ne ipsi despiciantur, nolunt videri pij & jejunantes. Quod tanto magis est impium, quo plura in uno colliguntur peccata. Vide & exhorreſce. Primò non jejunant, quod est illi capitale, qui præcepto tenentur, Nam, ut ait sanctus Augustinus, aliis diebus jejunare remedium est, aut premium: In quadragesima non jejunare, peccatum est. Secundò, non jejunant contra Conscientiam: quia jejunarent, nisi hoc respectu prohiberentur, quod satis vident, non esse legitimum impedimentum, sed tamen ita validè sentiunt, ut illi cedant. Quia in re non sibi solis injuriam faciunt, sed religioni sed Christo, cujus obsequium ita postponunt mundo, ut dum coram hominibus apparere jejunantes erubescunt, erubescant servite Christo.

Serm. 62.
de temp.

Fer. 6.

Hebr. 4.

Ecc. 42.

Matth. 18

Ezech. 13.

Dicent se vanam fugere gloriam; sed vanum illud est, quod dicant, & gloriosum effugium: Nam constans illa teneri debet Veritas, quæ tertia parte declaratur: Sicut humana respectu gloria non est otus ponendū, ita nec eius defectu deponendum. Si ve laudent, si ve vituperent homines, Christo serviendū erat, præcepto parendum erat, nec propter hominem Deus desirendus. Ne accipias personam, ut de-
unquas.

Adde id, quod expendi multum deberet ad peccatorum cumulū facilius agnosendum. Libertas hæc ita solvendi jejunii ex humano metu si ve respectu, vix unquam abest à scandalo, quod & probis & improbis datur. Probis quidem, quia vident eum, quem alioquin satis probatæ norunt vitæ, sic turpiter mundo cedere, ut non ausit profiteri se Christi servum ac ejus Ecclesiæ filium. Væ illi, per quem hoc scandalum venit. Improbis veid, quia sic indurantur in sua pravitate, nec putant id habere locum præcepti, quod tam facile solvitur ab iis etiam, qui minus soluti sūt.

Confortatis manus impii, ut non reverteretur à via sua mala. O ter geminum malum! Et peccare non jejunando! Et non jejunare metu quodam humano! Et sic soluto ieiunio,

solutiores nonnullos alios reddere! Quam verè dictum: Humanus respectus, Inhumanus Christi defectus. Vide infra Sabbato Hebdomadæ Passionis.

Quia tamen vox illa hypocritæ, & quam in se complectitur malignitatem, plus aliquid semper horrois infert ad detestationem vitij, quam quiddid diximus contra eos, qui ex humano respectu non jejunant. Age videamus hoc etiam nomine, quàm illi graviter supra quam tristes hypocritæ peccent: Et hæc propterea præcedenti adjungatur.

VERITAS PRACTICA.

Non est minus hypocrita, qui ne appareat hominibus, non jejunat: quam qui ieiunat, ut appareat.

RATIO est facilis, ut quis ex ipsa hypocritæ nomine & natura petatur. Quid est enim esse hypocritam nisi esse dissimulantem, & sua dissimulatione affectantem apud homines aliquam gloriam? Nonne hoc unum est, quo illi tristes hypocritæ arguuntur, qui jejunando suas exterminat facies, ut appareant hominibus jejunantes, & inde rumusculos aucupentur? *Væ vobis hypocritæ, qui similes estis sepulchris dealbatis.* Matth. 23.

Sed qui ne appareant hominibus, non jejunant, sic dissimulanter agunt, & sua dissimulatione sic affectant apud homines aliquam gloriam.

Primò quidem dissimulatores sunt, nam dum nolunt apparere jejunando quales sint, apparent non ieiunando, quales non sint; apparent enim id agere ex animo, quod ex humano duntaxat agunt intuitu: apparent id probare intus vel improbare, quod foris tantum præ se ferunt; apparent denique sic conviventes sine timore, quasi nullam jejuniij legem ac religionem crederent, quod est omnino fallum & simulatum. *Ingrederet uxor Ieroboam, quære aliam te esse simulat? Ego autem missus sum ad te durus nuntius.* 3. Reg. 14.

Quod verò vanam inde venentur gloriam, ipse humanus respectus, ad quod unum moventur mobile, satis aperte indicat. Neque refert, quod forte dicunt se non tam quærere gloriam, quàm contemptum fugere; nam eisdem superbiæ profus est, si pecces ne contemneris, ac si pecces ut lauderis. Fac peccatum absit, dum contemni fugies, sic effugies superbiæ notam: sed malle peccare non ieiunando.

mando, ne contemnas, quam contemni jejuniando; plane superbi est non minus excrandi, quam qui jejinet ut prædicetur. Hoc est enim, ut dictum est, Christum erubescere, si non audes profiteri, quando Religione teneris; teneris autem, quando peccas nisi jejunes, peccas verò si ex solo humano respectu jejunii legem violas.

Eccles. 2. Si voluntarium esset jejunium & non præceptum, forte aliquando ex occurrenti & non præviso quorundam congressu hominum solvi posset: sed dum solennes hi jejuniorum aguntur dies, non est Christiani timere mundum iridentem, non est Catholici se alium fingere, quam quis esse vellet, nisi timeret: *Va duplici corde. Va dissolutis corde. Va his iterum qui perdidit sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & dixerunt in vias pravas. Et quid facient cum inspicere ceperit Dominus? Nonne hæc illos Scriptura tangit?*

Hom. 7. Tangit & acriter inter alios Patres, sanctus Basilius in suo hexameron; ubi de nativis quorundam animalium proprietatibus. *Non slebo, inquit, polipi dolos ac furacitatem: Is cuiusque saxo adhaerit, illius colorem subit, atque adeo ut piscium complures ad ipsum do improvisonantes, tanquam ad saxum appellant, paratamque se prædam illi offerant. Tales sunt, qui sobrietatem cum sobriis laudant, INTEMPERANTES sunt cum INTEMPERANTIBVS, atque ad id, quod cuique placet, suam omnino sententiam vertunt.*

Hom. 7. Quod & idem expressius alibi; *Hypocrita dicitur historio, qui in theatro personam sustinet alienam. Sæpe Heri cum sit servus, aut Regis cum sit privatus. Itidem in hac vita plerique vitam suam veluti de presentio ad ostentationem componunt, aliud in corde gerentes, aliud in specie, hominum oculis præ se ferentes.*

Reg. 14. Cui conformiter sanctus Augustinus: *Sunt hypocrita, simulatores, tanquam pronuntiatores alienarum personarum, sicut in theatricis fabulis, sic in omni vita, quisquis se vult videri, quod non est, hypocrita est.*

1tr. 6. Ac proinde si hoc ita nomen infame est, ut ab honesto quoquam sustineri nequeat, quomodo non confundetur potius hoc nomine, qui confusionem metuit viti ieiunantis? *Confusi sunt, quia abominationem fecerunt, qui potius confusione non sunt confusi, & erubescere nescierunt: quam obrem cadent inter ruentes, in tempore visitationis sue, corruent, dicit Domi-*

nus. Vide locum Scripturæ.

Quæ verò plures de jejunio proponi possent Veritates, in hanc commodè incident, qua gravius & damnosius esse intelligitur quam putetur, peccatum non servati jejunii.

Vix aliud peccatum est minus solubile, quam soluti jejunii.

RATIO est, quia peccatum illud est minus solubile, cuius est rarior pœnitentia, seu cuius peccatorè rarius pœnitet; Unde si nulla est peccatoris pœnitentia, nulla est protius peccati solutio, *Nec quæquæ putes, inquit S. Augustinus Ep. 43. ab errore ad Veritatem, vel à quocūq; seu magno seu parvo peccato ad correctionē sine pœnitentia posse transire.*

Sed rarius huiusmodi peccatorem pœnitet soluti jejunii Quadragesimalis. Vix enim unquam talis emendatur, & quantumcunq; peccatū confiteatur, vix emendationem proponet ex animo. Certum est autē nullā esse peccati pœnitentiā, nullam eius Confessionē aut solutionem, nisi firmū emendationis propositum adiungatur. Sic idem S. Augustinus: pœnitentiā certam non facit nisi odium peccati, & amor Dei, de Temp. quando sic pœnitet, ut tibi amarum sapiat in animo, quod antè dulce fuit in vita. Sic in sacris Conciliis, ubi explicantur partes pœnitentiæ, semper adiungitur Contritio vel Attritio; propositum non peccandi de cetero. Expressa sunt Tridentini verba.

Si quis forte uno aut altero ieiunii die peccasset, certè is puto quanto cyus in ipsa etiam Quadragesima confiteretur, & confitendo proponeret resipiscentiā: sed qui nullos vel paucos dies inexcusati abstinent, & pro more suo sibi, quod volunt, totis indulgent e furialibus Feriis, iamque ad annuam accessuri synaxim de Confessione cogitant; confitentur quidem se non ieiunasse, nec ignorant esse peccatum, sed an verè de peccato doleant & ita resipiscant, ac proponant se totam deinceps ieiunaturos Quadragesimam, sicut omnino necesse est, ut proponant & id verè velint, valde est rarum, & vix unquam verum. Canes impudentissimi, nescierunt saturitatem. If. 56. omnes in viam suam declinaverunt.

Unde huius defectu propositi, nulla profusus est pœnitentia, nulla peccati solutio, nulla vel unius peccati remissio: Neque enim uno mortali retento, solvuntur alia. Vel

K 2 nullum

nullum vel omnia Confessione simul dimittuntur. Ex hac porro manca Confessione quid sequitur nisi sacrilegia Communio, nisi vita scelerata, nisi mors impia, seu pessima mors impiorum? Nam in illa postrema vitæ deficientis tempora reserare propositum seu vanda Quadragesimalis inedia, quis non videat ridiculum?

PATEB igitur evidenter, non modò vix aliud peccatum esse minus solubile, quam soluti jejuni, sed quanta inde salutis pericula, quanta inde futura importentur exitia & æterna damna! Nec jam miror sanctos Patres tot gravibus, sacrum hoc commendasse jejunium, verbis ac sententiis, cum optimè nolent, quanta in hoc esset multorum licentia, & quanta inde pernicies.

Audi sanctum Ambrosium, qui totus alioquin est melleus: *Quisquis Christianus jejunando non impleverit Quadragesimam; prævaricationis & contumacia reus tenebitur. Et tursum, Non leve peccatum est fideliter indictam Quadragesimam à Domino, non jejunare. Neque id temerè dictum putes, & non certa scientia: nam tamen abessent illa damna & exitia, quæ peccatum, ut vidimus, consequuntur, in ipso etiam peccati actu non una quædam est malitia, sed multiplex & robusta quædam improbitas, non tantum ex gravi numero repetiti per tot dies actus, sed multò magis ex pervicacitate quædam animi, quæ tanto tempore, contra tot mentis stimulos, obstinatè peccator persistit in sua vitæ in-temperantis licentia. Itane ventris ingluvies tam expresso prævaleat & præcepto, & tam certo salutis periculo? Si ignorans Ionathas, inquit idem sanctus Ambrosius, indictum à Patre jejunium quia resolverit, morti addicitur, qui sciens à Christo indictum resolverit, quid meretur? quasi diceret, quæ Ionathas excusabat ignorantia, nullum eorum excusat, qui non jejunant, quia vel probè id sciunt se teneri, vel id scire possunt: & si malint ignorare, ne sciant se obligatos, non minus ignari peccant non jejunando, quam si scirent quod ignorant. Præterea verò Ionathas semel tantum peccavit; at illi quoties? Ionathas unam duntaxat mellis guttam in summitate Virgæ delibavit, at illi quibus se tradunt epulis? Ionathas in sua singulari necessitate id præstitit; Illi vero mera ex voluptate.*

Dicent forte, non id ex gula sibi assumere,

nec se pluribus onerare cibis, quam si ex lege jejunii visitarent; sed his legibus non posse devincire, non posse non facere sibi liberum, quo libebit tempore, sibi quid indulgere. Sic planè est, ut dicunt, tanta est jejunii facilitas, ut vix à solita distet mensa: sed tanta est illorum vivendi libertas, ut licet exile sit, quod jejunando exigitur, nolint omnino tamen; non quod illis sit molestum, non quod operosum aut difficile: sed quia nolunt, quia non placent, non placet libertatem suam constringere, volunt esse liberi: jejunabunt si forte placet, aut si non placet, non abstinebunt. O pervicacem mentem, ô verè rebellem animum, cui pridem à Domino dictum: *Confregisti jugum meum, rupisti vincula mea, & dixisti, non serviam.*

Hoc est scilicet se manifestè subtrahere à Christi cultu & mancipio. Hoc est sibi non Christo vivere: sive ut ait Apostolus, hoc est non Christo, sed suo ventri servire. Hoc est totum Evangelium ejurare, quod totum est in se abnegando & ferenda cruce, non quam sibi quis imponit, sed quam habemus Christi lege impostam, Hoc est à Deo denique de industria recedere, nam mera puta malitia est, pura mera peccandi libertas, cum ex ipsis, qui non jejunant, multi non tam jejunii lege teneantur quàm opinione suâ, de qua si velint instrui aut de modo jejunandi, tunc immunes à peccato, castè sanctèque viverent: sed tam alieni sunt à subeundo Christi jugo, ut neque astringi velint ad hoc ipsum discendum, quo teneantur: Et sive obstringantur sive non: sive peccent sive non peccent: hoc unum satagunt ut liberè vivant, ut sui juris sint & non divini. Quoniam, inquit, hac est pars nostra, & hac est fors. Quamobrem licet reverà, vel ab officio, vel à negotiis, vel à naturali temperamento possent habere, quo ne jejunarent, excusarentur: re ipsa tamen non excusantur, & pari cum aliis pænâ punientur, quia non excusationem à lege, sed à seipsis; non immunitatem ab auctoritate legitima, sed à sua libertate sibi viadicant & addicunt. O divitias Bonitatis & patientiæ, & longanimitatis Dei! quam diu feres hanc peccandi licentiam, quam diu patieris tam effrænem vendi libertatem? Itane sint illi filii Belial, id est; absq; jugo, qui se servos dicunt tuos? Numquamne constinges illos tuis præceptorum vinculis? semperne ut pullos onagri se liberos natos putabunt?

Altimiseram & damnosam libertatem! ò
divinam in hac misera libertate iustitiã! Iam
agnosco, quod dolebamus initio, cur sua in-
pravitate sic indurescant, nullo ut tempore
quantum vis sacro, nullã ut Confessione, nul-
la ut Communione resipiscant, aut induci se
unquam pariantur ad exoluendum jejuniũ.
Hæc est scilicet pœna libertatis, quam sibi af-

sumunt, hoc est supplicium voluntariæ re-
bellionis, quã in legem insurgunt: ut qui su-
premiã legem duci nolunt, eãdem deferantur. Et
qui suã se viã duces habere voluerunt, sui
sint duces interitus, ac tandem illud Sapien-
tiã compleatur: *Comedent igitur fructus via*
sua, suisque consiliis saturabuntur. *Prov. 1.*

FERIA QUINTA. DE CAVENDO MUNDO, PRO Quo Christus non orat.

Ego pro eis rogo, non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi, quia tui sunt. Ioan. 17.

VERITAS PRACTICA.

Quã latè patet Mundus, nihil est uspiam ita
contemnendum & cavendum, quàm
quod intus in te uno later.

*RATIO EST, quia nihil est ita cavendum in
universo mundo, quàm quod mundum per-
versum & odiosum Deo facit.*

*Sed quod mundum perversum & odiosum Deo
facit, intus in te uno later, nempe Concupis-
centia.*

*Ergo quã latè patet mundus, nihil est uspiam ita
contemnendum & cavendum, quàm illa
Concupiscentia qua intus in te uno later:
Quod certè est valde expendendum.*

I. PUNCTUM.

Considerari possunt hæc antecedentia
Christi Domini ad Patrem Verba: *Ma-
nifestavi nomen tuum hominibus, quos
dedisti mihi de mundo. Tui erant, & mihi eos de-
disti, & sermonem meum servaverunt. Nunc
cognoverunt, quia omnia, qua dedisti mihi abs te
sunt, quia verba, qua dedisti mihi, dedi eis, & ipsi
acceperunt & cognoverunt verè, quia tu me mi-
sisti. EGO PRO EIS ROGO, NON PRO
MUNDO ROGO.*

In his porro postremis verbis, magis hære-
dum, quia plurimum valent ad persuadendũ
mundi contemptum, aut certè, valde dispo-
nunt cum Divina gratia ad hunc affectum &

effectum ex sequentibus Passionis Christi
Mysteriis eliciendum. Quid enim funestius,
& quid magis tremendum, quàm sacratum
omnium, quas Christus fudit, orationũ parti-
cipatione fero veri & excludi, nulla eum illo
meritorum communicatione jungi, nullam
eum eo habere Societatem & partem: ac de-
nique velut anathematizatum & excommu-
nicatum esse à Christo Domino? Hoc enim
volunt illa verba: **NON PRO MUNDO
ROGO.** Quamobrem in his etiam argue-
tam consistendum, ne quid animis nostris de
mundo tam odioso profusus adhæreat. Quem
in finem opportuna videtur proposita Veri-
tatis Consideratio, qua radicem totius munda-
næ perversitatis attingit, nempe Concu-
piscenciam, in qua una Mundus ille sistit, pro
quo Christus non orat.

Hoc itaque primum expende, quod in ex-
positione Veritatis præmittitur, nihil ita esse
cavendum in universo mundo, quàm quod
perversum facit mundum, & odiosum Deo
reddit. Nam in mũdo, aliud est, esse; & aliud,
perversum esse: Sicut de homine ait S. Augu-
stinus: *Quasi dua res sunt, homo & peccator. Tract. 12.*
Quod audis, homo, Deus fecit: quod audis, pecca-
tor, ipse homo fecit. Sic de mundo planitus, dua
res omnino sunt, mundus, & mundus perver-
sus. Atque ita quando in propositione dicitur,
nihil esse in Mundo contemnendum seu
cavendum, quàm quod illum perversum red-
dit; manifestè patet primò Mundum accipi
pro rerum universa vastitate, quæ nec perver-
sa nec

sa nec odiosa Deo est; Deinde verò significari esse aliquid in illa rerum mole, quod moralè perversitatem in mundum inducat, & quod propterea sit cavendum. Sic aliud profectò est, esse in mundo; & aliud est, esse de mūdo. Omnes enim & ipse etiam Christus Dominus, in mundo erat sed non de mundo. Sicut Ille est & nos sumus in mundo, ait dilectus Discipulus. At verò Dominus: Ego non sum de hoc mundo. Nempe est aliquid singulare, quod mundum pervertit, & de quo perverso mundo non est Christus nec vetus Christi discipulus.

Res quidem omnes terrenæ & humanæ, ita fluxæ & caducæ sunt, ut qui sapit nunquam iis afficiatur & inhæreat: ed non ita tamen ex se perversæ sunt & odiosæ, ut oderit eas Deus, & odio à nobis haberi velit. Diliges omnia quæ sunt, ait Deo Sapiens, & nihil odisti eorum, quæ fecisti. Quod si ipsemet dicit, Creaturas Dei in odium factas, & in tentationem animabus hominum, & in miscipulam pedibus insipientium; Id vitium est insipientium hominum, non creaturarum, quibus si benè homines uterentur, & ipsi sapientes essent, & bonæ ipsis essent creaturæ, sicut ait Apostolus, Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Et rursum, Omnia munda mundis, coinguinatus autem & infidelibus, nihil est mundum. Sic & Sapiens fusiùs, Bona bonis creata sunt ab initio, sic nequissimis bona & mala. Initium necessaria rei vita hominum, aqua, ignis, & ferrum, sal, lac &c. hæc omnia sanctis in bona, sic & impiis & peccatoribus in mala convertentur. Omnia opera Domini bona, & omne opus, hora sua subministrabit; Non est dicere hoc illo nequius est, omnia enim in tempore suo comprobabuntur.

Ex quibus apertè patet aliquid aliud esse à creaturis, & à mundo in se considerato, unde vitium & perversitas insuat; & illud præcipuè indagandum esse & extirpandum. Intus est hostis, in te uno latet; Mors in olla: PERDITIO tua Israel, tantummodo in me auxiliū tuū.

II. PUNCTUM.

SED sola concupiscentia est, quæ facit hanc mundi perversitatem.

Ipsa est sancti Augustini interpretatio verborum Christi Domini, NON pro mundo rogo, id est, inquit, non pro iis, qui vivunt secundum mundi concupiscentiam. Non est autem

alia mundi concupiscentia, quam ipsa innata nobis cupiditas, quæ auctore Apostolo, Radix est malorum omnium; & de qua dicitur à sancto Ioanne, Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ. Quasi diceret, objecta quidè concupiscentiæ seu res concupiscibiles sunt in mundo, sunt nempe honores, voluptates, & divitiæ; sed quod propriè facit mundū perversum, & hominem de illo mundo, est ipsa mundi concupiscentia, seu ille appetitus inordinatus, quo res humanas homo concupiscit, quia tacit eum nimis adhærere mūdo seu mundanis rebus, quæ si ordinatè diliguntur, neque res ipsæ malæ essent, ut dictum est, neque homo eas possidens & diligens, malus aut perversus esset. In omnibus talibus, ait sanctus Augustinus, non usus verum, sed libido uentis in culpa est; quando scilicet est inordinata, quando est nimia seu vehementior, seu non directa in bonum finem.

Nam neque ipsa præcisè libido naturalis seu concupiscentia per se est mala, sed tantum prona est in malum, & in affectum inordinatum inducens hominem, qui si velit cum gratia resistere naturali inclinationi, adeo non erit perversus ex prava sua concupiscentia, ut maximè bonus & sanctus inde existat. Tota itaque perversitas in eo est, quod homo concupiscentiæ consentiat, quod eam sequatur in desideriis honorum, voluptatum, divitiarum, & sic fiat de mundo. Unde ipso statim initio mundi conditi, Deus homini dixit, Sub te erit appetitus eius, & tu dominaberis illius. Tum Sapiens, Ne sequaris in fortitudine tua concupiscentiam cordis tui. Et rursum: Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua avertere. ALIUD est enim concupiscere, inquit sanctus Ambrosius, & aliud post concupiscentias ire. Sic denique Apostolus, Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obedientis concupiscentiæ eius.

Ah quoties iis obedivisti? sufficit præteritum tempus ad voluntatem gentium consummandā, his qui ambulaverunt in luxuriis, desideriis, & quæ fusiùs prosequitur sanctus Petrus.

III. PUNCTUM.

QUA ergo latè patet mundus, nihil est nisi iam ita contemendum & cavendum, quam quod intus in te uno latet, nempe Concupiscentia,

Matth. 23. *Matth. 13.* tia, quæ te facit de illo perverfo mundo, pro quo Christus non orat. *Munda prius, quod intus est.* Certè oportet malignam hanc esse perverfitatem mundani affectus, pro quo Christus se non orare profiteretur. Sic planè est, quãdo semel humanus animus se illi permittit, ita in dies induratur, ita crescunt concupiscentiæ & mutuis hominum colloquiis, moribus, & sensibus invalescunt, ut nõ sit animus magis in vitio induratus, & minùs capax devotionis, pœnitentiæ, conversionis, & cujusvis rãdem virtutis, quàm mundanus, qui omnem gratiã ac pietatis sensum expellit, si quo modo ille sensus repugnet concupiscentiæ vel mundano respectui. Hæc est terra petrosa sine fructu, homo scilicet temporalis, qui prop-

ter verbum continuò scandalizatur; QUID diceretur, statim ille obiiciet, & hoc dicto, quidquid hominum dictis opponitur, quantumcunque pium & sanctum sit, statim repellitur; *Va mundo à scandalis.*

Ibid. 18.

Hoc est peccatum, de quo dicebat Iudæis, *In peccato vestro moriemini; Audi & treme; Ioan. 8.* Vos de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo, dixi ergo vobis, quia moriemini in peccatis vestris: O pavendum quia. Non est in tota Scriptura verbum terribilius, & proinde ad mundi contemptum leu ad reprimendam concupiscentiam aptius & efficacius. Vide in 4. parte, decimam-nonam hebdomadam, & præcipuè Feria 5. Ubi alia Veritas ex illis verbis proponitur.

PRO EADEM FERIA QVADRAGESIMALI.

Ad Evangelium, de sanato Centurionis servo. Matth. 8.

VERITAS PRACTICA.

Majoris est animi se Divinæ Fidei supponere, quàm se illi opponere.

In 3. parte, Feria 2. hebdomada septima. Vbi de hoc Centurione expressa est Consideratio.

Aliæ de fide plures passim habentur.

Et cum illa Centurionis, quæ à Domino laudatur fides, non sit tantum Virtus, qua cre-

didit, sed qua universim sua in militari Vocatione laudabiliter vixit, huc comodè transferri posset hæc Veritas.

Salutis animæ nulla est certior certitudo, quàm in certo vocationis gradu attingendo.

In 1. parte Feria 2. hebdomada 5. post Epiphaniam.

FERIA SEXTA.

DE VERA SANCTITATE, QUAM Suis Christus orat.

Sanctifica eos in Veritate. Ioan. 17.

VERITAS PRACTICA.

Qui te à sanctitate acquirenda excusas, ex aliis acquisitis bonis te condemnas.

RATIO EST, Quia quidquid sit, quo te excusas, si nullum id esse, aut tibi etiã esse oppositum ex aliis tuis factis indicas, tu teipsum condemnas.

Sed ex aliis acquisitis bonis tanquam ex aliis tuis factis, nullum id esse, aut etiam tibi esse oppositum indicas, quod excusas.

Ergo tu teipsum condemnas. Quod cum sit extrema dementia in re præsertim tam seria & necessaria, qualis est vera sanctitas, certè id advertendum, & excutienda omnis excusatio.

I. PUN-

I. PUNCTUM.

Multa hic considerari possunt, quæ breviter indicata, perpendes accuratius. Primum, quàm nobilis, quàm generosus, & magnificus in nos fuerit Christi Domini animus, qui nobis optet & impetret veram Sanctitatem. Magnifica hunc Christi animum & ei gratias exhibe.

Secundò, quanta eius Humilitas, qui cum posset ipse nobis imperitari quod vellet, aut si quid promerendum erat à Patre, cum id satis superque suis operibus esset promeritus: voluit tamen suis meritis hæc orationem adjungere, qua coràm proficeretur id à Patre provenire. O verè Patrem luminum, à quo est omne donum! O verè Filium lucis, qui ad eum refert, à quo sunt omnia.

Tertiò, quàm sic prudenter discernenda vera Sanctificatio à falsis Sanctitatibus quas vel Dæmon objicit, vel mundus fingit, vel Caro etiam simulat. Dæmon in quibusdam Paganis & Hæreticis format quandam Sanctitatem, regendo lupos vestimentis ovium, & per blandos sermones miscendo virus suum.

Matth. 7. Attendite ab his falsis Prophetis. Mundus suam

Ibid. 23.

Attendite ab his falsis Prophetis. Dum quod est pietatis exterius & apparens, ritè quidem exequendum docet, sed quod intus est, negligitur. Va vobis hypocrite, quia mundatis, quod de foris est, intus autem pleni estis rapina & immunditia. Similes estis Sepulchris dealbatis, quæ a foris parent hominibus speciosa, intus verò plena sunt ossibus mortuorum, & omni spurcitia. Sic & vos a foris paretis quidem hominibus justis, intus autem pleni estis hypocrisis & iniquitate. Caro denique, quæ est natura depravata suam simulat Sanctitatem, quando sic tenero & sensibili pietatis adheret sensui, ut in eo uno ponatur pietas: vel si quod bonum opus est faciendum, non ex alieno ductu fiat sed proprio, non quod commune est aliis, sed quod singulare: non quod à pura Charitate vel obedientia proveniat, sed quod iudicii proprii & propriæ voluntatis lepra sit infectum, ut fuscè prosequitur sanctus Bernardus ex Propheta: Ecce in die jejunii vestri Resurrexerit in vobis voluntas vestra: Nunquid tale est jejunium quod elegi? Quæ sit autem vera Sanctitas patebit in progressu.

Is. 58.

Quartò, quod est valde observandum: sic petiit Christus vobis & obtinuit veram San-

ctificationem, ut tamen ex parte nostra non nihil sit agendum, quo talis dicitur perfici Sanctificatio. Sic enim aperte Apostolus: *Hæc 2. Cor. 7. ergo habentes promissiones, charissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis & Spiritus, perficientes Sanctificationem in timore Dei. O ceterè dignum opus, quod unumquisque perficiat.*

Quintò, quàm pauci tamen id curant, quàm multi vel omnem Sanctitatem negligunt, vel veram non inquirunt, vel à vera se excusant, quasi sit sublimior, quam ut eò possint attingere, quasi sint indigni, qui de illa comparanda cogitent, aut quidquid tandem exculerent, audi, si tu ex illis es, *Qui te in Sanctitate acquirenda excusas, ex aliis acquisitis bonis te condemnas.*

Ratio est tam aperta quoad primam partem, ut sit satis scire, quod excusatio nihil aliud sit quam præterita Ratio, quæ legitimè aliquid facimus, unde si vel verbo vel facto destruiamus illam rationem, tunc ex consequenti excusationem imperimus, expugnamus, & nos ipsos condemnamus: sicut si ab alio quopiam erroris aut falsitatis argueremur. Hinc apertè Apostolus: *Propter quod inexcusabilis es, o homo omnino qui iudicas. In quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas: eadem enim agis qua iudicas: Quasi diceret, non potest subsistere ratio, qua vel alium peccantem iudicas, vel qua te excusas, idem peccando: nam si valet in alium, contra te etiam valet, & quo iudicio peccantem iudicas, te ipsum arguis & condemnas. Aut ceterè si cum aliquid peccas, te excuses, & alium idem peccando iudicas, tu illo ipso iudicio, quo alium iudicas, excusationem tuam accusas, arguis, convincis, & te ipsum condemnas.*

Sic sancti Patres, illos Concionatores, qui non concordant facta dictis, asserunt sui ipsorum esse condemnatores, Verba sunt sancti Iohannis Chrysostomi, quibus hæc sunt sancti Gregorii planè similia, *Ipsi damnationis suæ alioquo modo præcones sunt, quin dum eo, qua a gere respuunt, prædicantes insinuant, suis se vocibus damnatos clamant. Conversi sunt in arcum pravum, in se quippe sagittas figunt. Audi qui alium doces, & te ipsum non doces, qui in lege gloriaris, & per prævaricationem legis, Deum in-*

II. PUN.

II. PUNCTUM.

SED ex aliis acquisitis bonis, tanquam ex aliis deus factis nullum esse, aut etiam tibi oppositum esse indicas, quod excusas, in sanctitate acquirenda.

Quod enim excusas, imprimis est Impotentia tua, quasi non eò vocatus sis, ut sis sanctus; quasi tu pauciori contentus gratia & gloria, sanctitatem relinquantur alii. Itane vero sanctitatem omnem ablegasti? sed nisi sanctus fueris, quomodo salvus, quomodo beatus eris? Nam sine sanctorum nemo Deum videbit, inquit Apostolus? An velles vivere in peccato mortali? An nolles esse in gratia, quæ vocatur sanctificans, & quæ sola nos gratos Deo facit? Nullamne virtutem, nullumne opus conforme vocationi tuæ velles exercere? Hoc est enim verè esse sanctum, esse extra statum & affectum peccati; sive esse in Gratia sanctificanti, quæ concomitantem habet Charitatem & actuales, quas vocant, gratias, quibus adiurus velis & possis vacare virtutibus exercendis & acquirendis, quæ sunt conformes tuo statui. Unde si sanctitati renuntias, renuntias illis Gratiis, illis virtutibus, & illi tuo statui ac demum sempiternæ tuæ Beatitudini. Quod certè nolles, nec velle debes; ac proinde nec refugere sanctitatem, tuo in ordine, tuo in gradu & statu comparandam. Hæc est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra. SECYN-
DVM eum, qui vocavit vos sanctum, & ipsi in omni conversatione sancti sitis.

Jam verò quod id possis cum Divina Gratia, & id magis possis quam quodvis aliud, dubitare non potes nisi de salute desperes. Quid enim spei ad salutem, nisi possis, quæ sunt ad salutem necessaria? Sic propterea de Deo dicitur, qui potens est adificare & dare hereditatem in sanctificatis omnibus. Et de nobis etiam: Qui habet hanc spem in eo, sanctificat se, sicut & ille sanctus est. Non est præsumptionis dicere, volo esse sanctus, sed potius temeritatis aperte non dicere, seu nolle esse, quod per Gratiam & Voluntatè Dei debes & potes.

Et tu ergo, inquit sanctus Bernardus exponens Apostoli verba DILIGENTIBUS DEUM OMNIA COOPERANTUR IN BONUM: Si posueris in corde tuo, declinare à malo & facere bonum, tenere quod accepisti, & proficere semper in melius: sed & si quid aliquando minus rectè egeris, ut
Haynovise Pars 2.

est humana fragilitas, non in eo persistere, sed peccare, & corrigere quantum potes: eris sine dubio sanctus, sed culinterim clamare necesse sit. Custodi animam meam, quia sanctus sum. Ex quibus sancti Patris Verbis manifestè vides, non quæri à te, nisi quæ pendent à tua voluntate cum illa Gratia, qua tu velis quod debes, & qua tu possis quod velis.

Sufficit velle, & votum factum est, inquit læpe sanctus Chrysostomus. Non sic in aliis, nõ sic: Non sic à te pendet esse doctum, esse sanum, esse divitem, esse eloquentem; non sic dici potest te ad illa bona naturalia comparanda tam certam habere gratiam, quam ad salutem & Sanctitatem tuam. Sic tamen acquirenda vacas doctrinæ, sic vacas acquirendis divitiis, sanitati, & aliis bonis, quæ minus à te pendent, & quæ minus possint acquiri quam Sanctitas, ut vix ab his acquirendis unquam quiescas. Et cum hæc etiam bona tibi comparaveris, audebis dicere, te non sic vacare Sanctitati, quia non sic potes eam acquirere? audebis excusare impotentiam tuam in re, quam potes tam certè, quam certum est te habere propterea Gratiam, & te omnia posse cum Gratia? O te audacem & impium! Agnosce saltem vel ex teipso, vel ex tuo ipsius studio, quo circa doctas alias acquirendas afficeris, quàm sit nullum, quàm sit tibi oppositum & adversarium quod excusas à Sanctitate non acquirenda.

Quod si deinde dicas, & excusas non esse quidem impossibilem sanctitatem, sed tantis esse implicatam difficultatibus, ut vix te illis expedire possis; quæro abs te, an nullæ sint in aliis bonis comparandis difficultates? An si illæ ipse, quæ in virtute exercenda occurrunt, sese objicerent, num propterea desisteres vacare sanitati, scientiæ, divitiis aut aliis naturæ bonis? Cur ergo propterea desistis à sanctitate? cur difficultatem in hoc potius bono acquirendo excusas, quàm in aliis? aut cur saltem non vides nihil esse, quod excusas? Ar-
Ier. 2.

guet te malitia tua, & aversio tua increpabit te. Nec objicias necessitatem bonorum naturalium, utilitatem, excellentiam, & jucunditatem, quasi nil simile esset in Virtute & Sanctitate. Nam inde potius vel maximè convinceris te tibi sic opponi & contradicere. Quid sunt enim humana omnia nisi caduca & fluxa, imò vanitas vanitatum nisi sint cum virtute & cum sanctitate conjun-
L. Gra

ita sola autem sanctitas, ipsius est Divinitatis participatio, Christi Domini similitudo, inchoata felicitas, summum hominis bonum, **UNUM DENIQUE ILLUD NECESSARIUM** sine quo nulla reliqua, & quod solum sine aliis bonum & beatum hominem reddit. *Nescit homo pretium eius, ait Job, excelsa & eminentia non memorabuntur in comparatione eius. INFINITVS enim thesaurus est hominibus, inquit Sapiens, quo qui usi sunt, participes facti sunt amicitia Dei, propter disciplina dona commendati. LABORES huius magnas habent virtutes: sobrietatem enim & prudentiam docet & Iustitiam, & virtutem, id est, fortitudinem, quibus utilis nihil est in vita hominibus.*

Ac proinde si te Boni præstantia movet ad sui cultum & studium, quid excusare potes à non colendo illo Bono, quod præstat cæteris? quid excusare potes, quod non ex teipso intelligas tecum pugnare? Væ animæ audaci, quæ neglecta sanctitate speravit se aliquid melius inventuram!

III. PUNCTUM.

QUI te igitur à sanctitate acquirenda excusas, ex aliis acquisitis bonis vel acquirendis te condemnas, quia quidquid excusas, hoc ipso in te retorquetur ad manifestam tui condemnationem, quo illud ipsum & gravius fateri cogers in illis naturalibus inesse bonis, quæ non propterea deseris sicut Virtutem & Sanctitatem. Et pro eis sanctifico meipsum, aiebat Dominus, ut sint & ipsi sanctificati in Veritate. O Verba! Verba sancta, & sanctificantia! quasi diceret, Tanti Ego facio Sanctitatem illam, quam meis opto, ut propterea non dubitem me præparare ad mortem, & me in ea subeunda totum immolare.

Poteratne efficacius indicare, quanto illam

PRO EADEM FERIA QUADRAGESIMALI.

Ad Evangelium, de diligendis inimicis: Et de Iustitiæ nostræ non faciendæ coram hominibus, *Math. 5.*

VERITATES PRACTICÆ.

Si quid videretur difficile, quod dixit Christus, hoc ipso redditur facile quod Christus dixit.

haberet in pretio? potuitne verò sic loqui, sic orare, sic affici, & nobis quantum ex sua parte est, non obtinere quod orabat & quod volebat? Itane pro cæteris bonis semetipsum sanctificat & immolat? Itane pro mihi commendanda & impetranda scientia, sanitate, divitiis, & quibuslibet naturalibus donis? Et cum hæc ita pateant, tu impotentiam tuam excusabis! tu difficultatem objicies! & tu tanquam alienum aliquid, Sanctitatem repelles, & aliud quodcumque bonum tanquam nobilius, tanquam utilius, & facilius conquires & ab acquirendo non desistes! O Christi sententia quam longè sunt à nostris dislita!

Sed quod addit Dominus, non minus est expendendum: *Ve sint & ipsi sanctificati in Veritate*, Id est, non frustra velim hæc mea esse dicta & facta! non sine suo fructu & fine: Finem huic autem mihi proposui, ut sint & ipsi sanctificati in Veritate, ut quod in ipsis est faciant, sicut ego quod meum est, non omitto: ut seipso etiam propterea immolent sicut ego, ut nulli propterea parcant labori, nullis sumptibus, nullis studiis, nullis curis. Toti denique sint in una Sanctitate mecum colenda, conquirenda, comparanda. Hoc est se Sanctificare in Veritate, se propterea totum immolare, sese totum huic dare studio; neque in bonis alia ducere nisi quantum nobis Sanctificandis profunt, ac proinde si quæ huic fini obsunt, tantum illa in malis habere, quantum Sanctitati obsunt. *Qui timent Dominum, Ecclesiæ 5. preparabunt corda sua, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas. HÆC omnia sanctis Ibid. 39. in bona, sic & impiis & peccatoribus in mala convertentur.*

Vide in 1. Parte, Dominica 3. post Epiphaniam: ubi hæc declaratur Veritas: *Non dixeris per Deum abest.*

Vide & in Iudiciis Verbo, *Sanctitas.*

Si naturæ humanæ durum est obedire Christi præcepto, longè est durius Gratiæ, naturam humanam non obedire Christo.

Qui suam Iustitiam facit ut videatur, maximum

nam, quæ fieri potest, iniustitiam videtur facere.

In 3. Parte, Feria 5. 6. & Sabbato Hebdomada quinta.

Ex 1. parte, possent nonnullæ huc aliæ revocari.

Injuriam infert Gratia maximam, qui proferenda injuria non certat fortiter.

In die sancti Stephani.

Inimici nostri magis prodesse possent odio, quam profuiissent obsequio.

In die sanctorum Innocentium.

Injuriosum est Christo, si nulli quidem velis inferre injuriam, nolis autem illatam ferre. Die 16. Januarii.

Ex hac 2. parte, quamplurimæ his affines occurrent in sequentibus Quadragesimæ hebdomadis, singulis pene feriis, quæ legendo percutri possunt, ac ipsa etiam Dominica Palmarum.

Nec non rursus ex 3. parte, quæ de Beatitudinibus exhibentur.

S A B B A T O.
DE EFFICACI DESIDERIO, ET
Cura Salutis per media ordinata sicut illam desideravit & curavit Christus
Mediator noster.

AD HÆC EIUS VERRA.

Pater, quos dedisti mihi, Volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem tuam.
Ioan. 17.

VERITAS PRACTICA.

Si ordinatis ad salutem Mediis non uteris, Mediatore Christo abuteris.

RATIO EST, Quia tunc Mediatore Christo abuteris, quando frustra tibi de illo promittis. Sed si ordinatis ad salutem mediis non uteris, frustra tibi de illo promittis.

Ergo & sic Mediatore Christo abuteris; Quod certe est expresse scendum.

I. P U N C T U M.

Admiranda Vox illa, quæ Christus utitur loquens Patri, **VOLO, Volo**, inquit, *ut illi sint mecum.* Nec certe videretur esse vox propria orantis & supplicantis Christi, qui, ut ait Apostolus, *pro sua reverentia exaudivit* est, nisi aliquid mysticum & singulare esset in illa voce. Sic ergo est, sic ex-

pressè loquitur, sic sapienter ait se velle, ut intelligamus, quod à nobis intelligi maxime cupit, in quo positum sit verum desiderium seu voluntas efficax procurandæ salutis nostræ; nempe in his omnibus perfecte adimplendis, quæ ordinata sunt ad illam salutem procurandam. Cum enim proximis passioni ac morti suæ sic loquitur de salvandis, *volo, pater, ut sint mecum*, perinde est, ac si diceret, en paratus sum facere & pati, quidquid pro eorum salute à te est ordinatum. Vis me tradi & vendi ab uno è discipulis meis? Volo. Vis me tanquam latronem ligari, & trahi ad tribunalia judicandum? Volo. Vis me illic accusari, & condemnari velut reum? Volo. Vis me flagellis ut vile mancipium cædi? Volo. Vis me in purpurea veste, & corona spinea velut ridiculum regem ludibrio ad omnem profus infamiam, ostentari? Volo. Vis me crucis supplicio condemnari, crucem propriis bajulare humeris, inter latrones crucifigi,

L 2

atque

atque in cruce per tres horas languere, derelinqui, & mori? Volo

Hoc est scilicet efficaciter velle, sic velle media ordinata quæcunque tandem illa sint. Hoc est, quod ab ipso Incarnationis exordio ad extremum usque vitæ terminum non destitit profiteri, quod regius Psalter prædixerat: *In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.* Hoc est denique, quod non modo sibi, sed & nobis ait incumbere, ut si velimus efficaciter cum ipso esse in gloria, velimus etiam cum ipso esse in mediis observandis, quæ à Deo sunt ordinata ad illam gloriam consequendam. Quod quidem jam antè paucis dixerat sed efficacibus verbis; *Sicut quis mihi ministrat me sequatur, & ubi sum ego, illic & minister meus erit;* Nempe erit mecum in patria, si fuerit mecum in via; Erit mecum in gloria, si fuerit mecum in ignominia; Erit mecum in fine consequendo, si fuerit mecum in mediis ad eum ordinatis. Neque enim ego aliter salutis humanæ sum Mediator, quam observando media salutis promerendæ; sic neque ullus aliter salutem consequetur, nec ulla spes in Christo alia, quam servatis servandis.

Quod ut perpendas diligentius, & intelligas, quanti sit ad salutem momenti: sic de re tota cogita, sicut proposita Veritate proponitur, *Si ordinatis ad salutem mediis non uteris, Mediatore Christo abuteris.*

Est enim illud tantopere formidandum, ut si certò persuasum haberes te abuti Christo, certè id nolles, & resipisceres. Hoc est autem persuaderi facillimum, cum abuti Christo Mediatore nihil sit aliud, quam sibi frustra de illo promittere, vel peccatorum veniam, vel gratias, vel quidquid demum spectat ad salutem. Sic Hæretici & qui liberiore vitæ licentiâ Libertini nuncupantur, sic dicantur abuti Christo, quando sic ejus meritis fidunt, ut sibi tam certò salutem suam ab illo polliceantur, ut ne quidem dubitare possint. *O præsumptio nequissima, o vana spes impiorum, quæ tanquam lanugo est, quæ à vento tollitur, & tanquam spuma gracilis, quæ à procella dispergitur, tanquam fumus, qui à vento dissipatus est!*

II. PUNCTUM.

SED si ordinatis ad salutem mediis non uteris, frustra tibi de illo sic promittis.

Quid enim tibi ab illo promittis, nisi quod ipse promisit se daturum? At quomodo & quâ conditione id promittit? Nonne ut ordinata quædam media observares? Nonne tibi opus est Fide & Charitate? Nonne Sacramentis & bonis operibus? An te putares sine Baptismo vel Pœnitentia fore salvandum? Et ubi vox illa Christi: *Nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. NISI conversi fueritis & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum.* Nonne hæc sunt media ordinata? Nonne hæc sunt observanda? Nonne is præsumat, qui aliter speret; cum præsumptio nihil sit aliud, quam inordinata spes, neque aliter spes sit inordinata, quam quia non servat ordinata?

III. PUNCTUM.

Si ordinatis igitur ad salutem mediis non uteris, Mediatore Christo abuteris; quia videlicet tibi de illo frustra promittis, quod non assequeris: & dum interea vanè confidis in ejus Nomine, quia Mediator est, quia Salvator est; hoc sacro nomine tam verè abuteris, quam verè tibi nihil proderit, sicut nihil eis profuit, quibus Apostolus, *Ecce, inquit, ego Paulus dico vobis, quoniam si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit: Evacuati estis à Christo, in Gratia excidistis.*

Quis hic animi tui sensus! quænam sunt tibi Media ordinata ad salutem, & perfectionem? Nam præter generalia & communia omnibus, quædam sunt unicuique particularia, ut pati & humiliari in certis quibusdam casibus, qui à divina providentia procurantur; Quoniam, ut ait Sapiens, *In igne probatur aurum, & argentum, homines vero receptibiles in camino humiliationis.* Quænam sunt tuæ probationes & humiliationses? quomodo in his te geris? an tunc putas agi de salute tua, quando hæc occurrunt occasiones tui palam humiliandi & probandi? Num audivisti, quid acciderit Moysi, quid Sauli, quid multis aliis, qui graviora sibi intulerunt damna, quam purallent, ex non observatis quibusdam observandis?

S. Petro. Si Petro modestè recusanti, sibi à Christo pedes ablui, tam certè affirmavit Dominus, si non la vero te, non habebis partem mecum: quid de aliis ab eodem tibi ordinatis credendum est, quæ longè majorem cum salute tua connexionem habere videntur? Quid erat illud ablui vel non ablui pedes? At non respicitur, quid sit præceptum, sed Quis præcipiat? Itaque, Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe, & in dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe. Vide quod reliquum est capitis annotati; & illud etiam atque etiam revolve: Non despectus ab illo, ne cadatis.
Quæ porro Veritates aliunde peti possint ad istam illustrandam, hæ sunt inter alias.

Quo in cœlis corona vultu, hoc in terris Calix sumendus est.
In hac 2. Parte, Feria 5. hebdomada 2. in Quadragesima.

Quantam in te vim habet desiderium Regni cœlestis, tantam tibi vim facies.
In eadem parte, Feria 2. hebdomada 5. post Pascha seu Rogationum.

Qui non servat Consilia, quia non sunt præcepta, nec ipsa etiam præcepta servabit.
In 3. Parte, Feria 2. hebdomada 5.

PRO EADEM FERIA QVADRAGESIMALI

Ad Evangelium, de Discipulis laborantibus in remigando: Et de fiducia in Christo habenda. Marci 6.

VERITATES PRACTICÆ.

Vera Fiducia Confidenti nunquam infida.
In hac 2. Parte, Feria 3. hebdomada 4. post Pascha.

Qui non satis audet in magnis, nimis audet in parvis.
In eadem 2. Parte, Feria 5. hebdomada Pentecostes.

Non certius in spem itur, quàm contra spem.
In 3. Parte, Feria 3. hebdomada 7.

Videri & debet quæ de hoc Evangelio magis expressa habetur Consideratio, ubi ex occasione Petri ambulantis supra mare & in illud dilabentis, proponitur hæc valde Practica Veritas:

Res adversæ non possent quemquam deicere, nisi se his prius veller subicere.
In 3. Parte, Feria 4. hebdomada 13.

